

BYGG MESTEREN

UTGAVE 0823 FAGTIDSSKRIFT FOR TØMRERFAGET
WWW.BYGGMESTEREN.AS

Full fart
for takstol-
produsent

Lærer tømmer- faget på nye måter

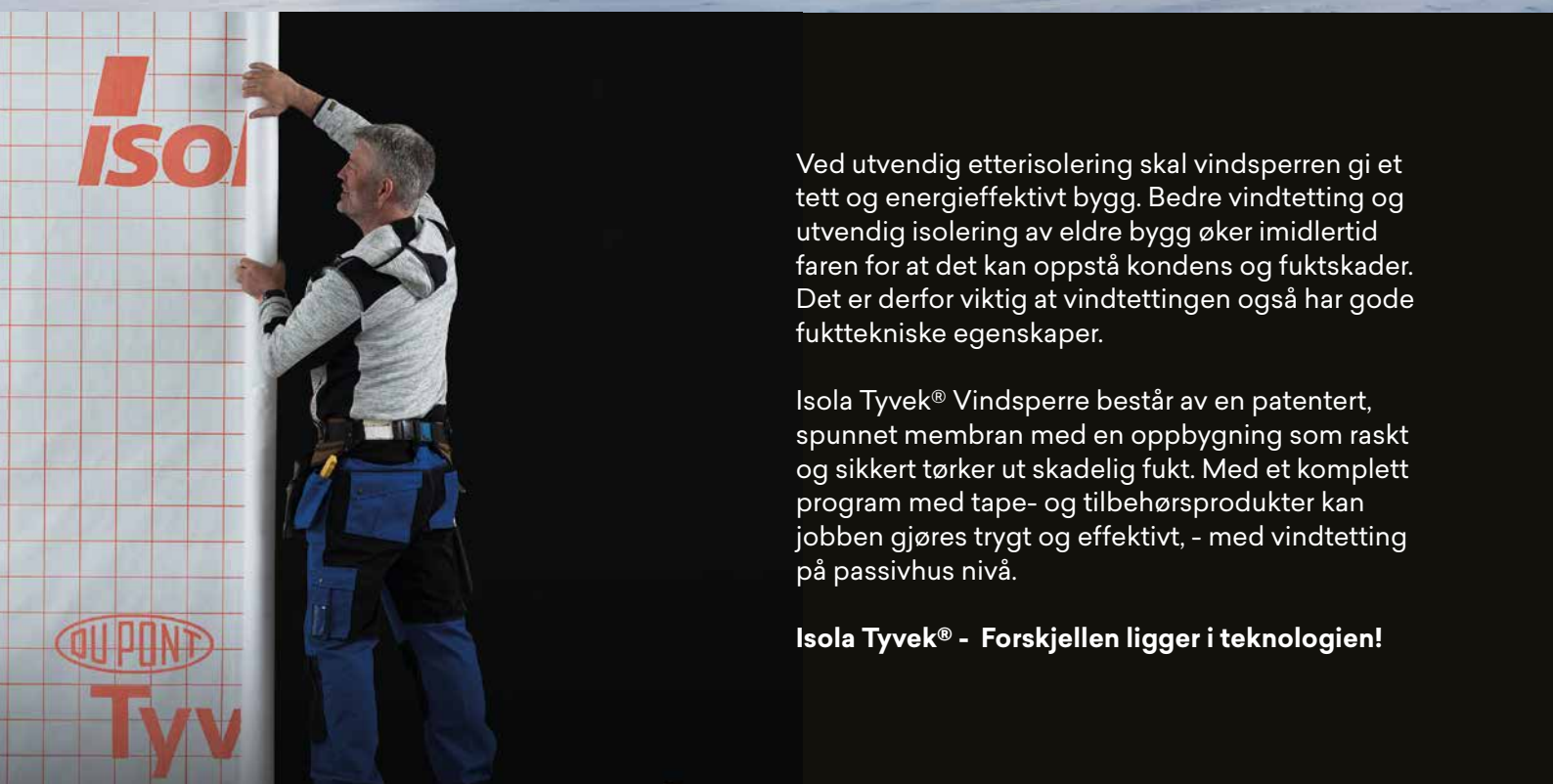

TEMA: PRAKTISKE
HJELPEMIDLER
SOM FORENKLER
ARBEIDSDAGEN

Vindtett og fuktsikker energioppgradering

Isola Tyvek®

Ved utvendig etterisolering skal vindsperren gi et tett og energieffektivt bygg. Bedre vindtetting og utvendig isolering av eldre bygg øker imidlertid faren for at det kan oppstå kondens og fuktskader. Det er derfor viktig at vindtettingen også har gode fukttekniske egenskaper.

Isola Tyvek® Vindsperre består av en patentert, spunnet membran med en oppbygning som raskt og sikkert tørker ut skadelig fukt. Med et komplett program med tape- og tilbehørsprodukter kan jobben gjøres trygt og effektivt, - med vindtetting på passivhus nivå.

Isola Tyvek® - Forskjellen ligger i teknologien!

Bygg bedre, enklere

KLIKK HER
FOR MER INFO

isola
®

BYGGMESTEREN

UTGAVE 08/23 - ÅRGANG 97

Utgitt av Byggforlaget AS

Sørkedalsveien 9D, 0369 Oslo

E-post: post@byggmesteren.as

REDAKSJON

PER BJØRN LOTHERINGTON

ansvarlig redaktør

Tlf: 917 21 550

E-post: pbl@byggmesteren.as

CHRISTOPHER KUNØE

webansvarlig

Tlf: 917 63 644

E-post: ck@byggmesteren.as

ANNONSER

ANNE-GRETHE KROGDAHL

Tlf: 948 84 001

E-post: agk@byggmesteren.as

HILDE HOLTEKJØLEN

Tlf: 901 27 006

E-post: hilde@a2media.no

RONNY GRENBORG

Tlf: 907 63 984

E-post: ronny@a2media.no

PRODUKSJON

FORSIDEFOTO: Christopher Kunøe

REDAKSJONEN AVSLUTTET: 9. nov.

NESTE UTGIVELSE: 19. februar

GRAFISK UTFORMING: Jan Almås

TRYKK: Aksell

ABONNEMENT

INFO-SYS

Tlf: 22 53 53 34

E-post: byggmesteren@info-sys.no

ABONNEMENTSPRISER 2023

Papir + digital ordinær pris: kr 1 025,-

Papir + digital pensjonist/student/
medarbeider: kr 590,-

Digital ordinær pris: kr 840,-

F Fagpressen

Opplag: 5.127

Opplagskontrollert av

Fagpressens Mediekontroll

Antall lesere: 43.000

(Kilde: Kantar Fagpresse 2022)

En bestevenn uten penger

I det vi nærmer oss julemåneden, skal Stortinget vedta statsbudsjettet. I år er det særlig spennende å følge med på hvilke utlånsrammer Husbanken får til neste år. Regjeringen foreslår totalt 24 milliarder kroner. Det er like mye som banken har hatt i år, etter at Stortinget plussset på rammene med tre milliarder i revidert budsjett i juni.

I budsjettet foreslås nå 17 milliarder til startlån og at de siste 7 milliardene fordeles på lån til boligkvalitet, utleieboliger og studentboliger.

Mye taler for at rammene må økes neste år ut over de 24 milliardene som foreslås. Det er nok å se til hva om er skjedd i år. I løpet av tre kvartal, har Husbanken fått søknader om lån til vanlige boliger for nesten dobbelt så mye som i hele fjor. Søknadene beløper seg til 10 milliarder mot 5,6 milliarder i fjor. Midt i oktober kunngjorde banken at søknader heretter vil bli avslått, og det vil ikke være mulig å legge søknaden på vent til neste års bevilgninger.

Det høye søkertallet viser tydelig hvilken viktig rolle Husbanken igjen har fått. Stor usikkerhet i norsk økonomi, og høyere renter i private låneinstitusjoner, har gjort den statlige banken svært attraktiv.

Samtidig med at kassa for lån til boligkvalitet er tom, er boligbyggingen lavere enn på lenge.

Nybyggingen av boliger er nå nesten like lav som for 30 år siden. Kanskje blir det ikke igangsatt mer enn 16.000 nye boliger i år. I 1992 var tallet 15.600. Den gangen var Husbanken redningen for bransjen som trengte aktivitet og for private som trengte hus. Banken finansierte de langt fleste boligene som ble bygd. Da var boligbyggingen i krise,

«Uten Husbanken kunne boligkrisa vært en katastrofe.»

men det kunne vært katastrofe uten Husbanken, som en kjent boligaktør påpekte. Sjefen i Block Watne utropte Husbanken til byggebransjens beste venn.

Situasjonen i dag har mange likhetspunkter. Det må stortingspolitikkerne ha med seg når Husbankens rammer skal fastsettes.

TAKK FOR MEG!

Med disse ord sier jeg takk for meg. Ved årsskiftet er mer enn 30 år som redaktør i Byggmesteren over. Jeg har ikke hatt en kjedelig dag. Bladet har hatt opp- og nedturer som bransjen vi har jobbet med. De siste åra har vi også fått merke store endringer i folks medievaner. Det er stadig nok av utfordringer som venter en liten redaksjon. Jeg er derfor glad for at kollega i 10 år, Christopher Kunøe, vil overta ansvaret, og ønsker ham all mulig hell og lykke videre!

Per Bjørn Lotherington

PER BJØRN LOTHERINGTON
ANSVARLIG REDAKTØR

Snakk med noen som vet hvordan din bedrift kan bli mer effektiv ved å bruke Min bedrift.

Nils Arne Honningsvåg
Leder digitalisering, Maxbo Proff.

Min bedrift er en digital tjeneste utviklet av Maxbo Proff. Den gir tilgang til et bredt sortiment og du kan bestille hva du vil når du vil, til egne avtalte priser. Her får du også bedre oversikt over prosjektene. Med fakturaer, kreditt, ordre og leveranser på ett sted blir det enklere å få jobben godt gjort. Nytt av året er at vi har lagt inn et miljøfilter

KLIKK HER
FOR MER INFO

som hjelper deg med å finne de mest miljøvennlige alternativene. Min bedrift er i kontinuerlig utvikling for å gi deg en mer effektiv og bærekraftig arbeidsdag. Din lokale prosjektselger hjelper deg gjerne med å komme i gang. Du kan også ringe Maxbo Proff kundeservice på 21 93 76 25 eller lese mer på maxboproff.no

MAXBO
Proff

INNHold

NYHETER

- Altfor få kompetente håndverkere til jobber
verdt milliarder..... **8**
- Husbanken er tom mens nybyggingen
er på lavmål..... **10**
- Tida er moden for enda en liten bolig..... **12**

MINITEMA: MENNESKELIG VERNEUTSTYR

- Søk råd, og ta den vanskelige samtalen tidligere..... **16**
- Skjerper kravene til verneombud..... **18**

REPORTASJER

- Nye svalganger skal bevare Stålekleivloftet..... **20**
- Flying start for precut- og takstolprodusent
i Namsos..... **24**
- Vi forskjønner Os sentrum..... **26**
- Gjenoppbygger sørlandshus etter brann..... **28**

TØMREREN

TEMA: PRAKTISKE HJELPEMIDLER

- Det som fikser knirk, krymp og skader på gulvet.... **34**
- Løft med luft..... **37**
- Sparer rygg og knær mens materialene rulles inn.... **38**
- Mindre kapp og svinn med riktig lengde..... **40**
- Plattformen sveives opp i høyden..... **40**
- Lærer tømmerfaget bedre med e-Håndverk..... **42**
- Våtromsvegger kan bygges raskere..... **45**
- Produktnyheter..... **46**

– VI FORSKJØNNER OS SENTRUM

GJENOPPBYGGER SØRLANDSHUS ETTER BRANN

TIDA ER MODEN FOR ENDA EN LITEN BOLIG

ESSVE

ESSBOX+

KLIKK HER
FOR MER INFO

DU FÅR NOK IKKE SUPERKREFTER

(men du får med deg alt du trenger med én hånd)

Vinn systemet!

Scan QR koden

Nå blir arbeidsdagen enklere for deg som håndverker!

ESSBOX+ system med koffert, kasse og tralle får du med deg alt du trenger fra bil til byggeplass.

Nyhet

Ny generasjon tømrer:
Linn Isaksen foran fa-
miliebedriften, prøve-
nemnda og stolte
kollegaer.

Foto: Erica Restoft

Linn er første kvinnelige tømrer i Indre Salten

– Det å ha svennebrev er noe man alltid vil ha bruk for i livet, sier Linn Isaksen (20) som håper at hennes yrkesvalg vil inspirere flere jenter i Nordland til å velge tømrerfaget.

Nylig gikk Linn Isaksen opp og besto sin svenneprøve som var å bygge et hus til en pumpestasjon hos Mesta. Nå er hun klar for arbeid i familiebedriften Byggmester Isaksen.

– Indre Salten Opplæringskontor har i sine 26 år aldri hatt jenter som har bestått svenneprøven i tømrerfaget, slik at dette er en stor dag for Linn og for oss, sier daglig leder Lene Angell Laxaa.

NYHETER

Altfor få kompetente håndverkere til jobber verdt milliarder

– Håndverkere som liker å skape varige resultater bør vurdere å skifte beite til tradisjonshåndverk og bevaring, sier avdelingsdirektør Turid Kolstadløyen. (Foto: Riksantikvaren)

– Nå tar vi grep for at langt flere håndverkere skal satse på tradisjonshåndverk og fagkompetanse innen bevaring, sier avdelingsdirektør Turid Kolstadløyen hos Riksantikvaren.

AV CHRISTOPHER KUNØE
CK@BYGGMESTEREN.AS

Markedet for bevaring av eldre bygninger tilføres store penger i årene som kommer.

Som kjent har regjeringen øremerket 10 milliarder kroner (500 millioner årlig) til bevaring av kulturhistorisk viktige kirker de neste tiårene. Riksantikvaren råder over 450 millioner i årlige tilskudd til andre fredete kulturminner. Fra private stiftelser, fylkeskommuner og fond vil det bevilges flere hundre millioner.

– Summen er egentlig enda større, fordi tiltakshaverne også betaler egenandeler. Vi har aldri hatt mer midler til bevaring enn i 2023. Men markedet er sårt presset for gode håndverkere som kan gjøre jobbene

fagmessig, sier Kolstadløyen til Byggmesteren.

I fjor viste en analyse at Norge går mot en akutt mangel på utførende håndverkere med kompetanse innen tradisjonshåndverk. Tilførselen av yngre fagfolk fra formelle utdanninger og firmaer er for liten.

– Forskjellene er store fra fylke til fylke. Det er murere, malere og blikkenslagere som det er størst mangel på, og i Nord-Norge er situasjonen vanskelig for alle fag. De store byggfagene har også utfordringer ved at tradisjonshåndverket i for eksempel tømrerfaget har lite fokus i et moderne utdanningsløp, sier avdelingsdirektøren i direktoratets kulturminneavdeling.

Hun vil ikke tallfeste hvor mange flere håndverkere som trengs.

– Behovet er stort nå og økende. Det trengs hundrevis av nye håndverkere og flere må få spesialkompetanse på de mindre håndverksfagene, lokale byggeskikker og metoder, fastslår Kolstadløyen.

ALLE MÅ IKKE HA BACHELORGRAD

Lyspunktet for Riksantikvaren er den store underskogen av kurs og samlinger på området. Interessen for tradisjonshåndverk og gjenbruk øker hos unge og voksne håndverkere.

– Gode krefter som blant annet Fortidsminneforeningen, bygningsvernssenterne og Sparebankstiftelsen gjør en super jobb med å inspirere unge til å bli kjent med og velge tradisjonshåndverk. Vi har gode formelle utdannelser på fagskolene

Liten bod til toppkarakter

NÆRBØ, JÆREN: Midt i oktober tok 21 år gamle Erik Eikeland den teoretiske og praktiske svenneprøven på en måte som sensor bedømte til meget godt bestått.

– Noe av det beste jeg har sett, kvalitet og finish var helt topp. Det er sjelden vi gir topp karakter på alle fire delene av en svenneprøve, men det fortjente Eikeland, sier en begeistret sensor, Vegard Johansen.

Oppgaven var å bygge en del av en bod, men den hadde med alle elementer: Yttervegg med bæring, kledning, listverk, taksperrer, dør og vindu.

Nå er Erik Eikeland i gang med å legge kledning på et nytt leilighetsbygg. (foto: Marius Hegelstad)

og i NTNUs bachelorutdanning, sier Kolstadløkken som minner om at dagens situasjon er bedre enn for 20 år siden.

Likevel er tilførselen for liten.

– Kapasiteten må opp. Markedet trenger masse håndverkere fra den «moderne» siden av byggebransjen. At de som er gode på å bygge og fikse nyere bygg, også kvalifiserer seg for arbeider med hus fra gamle dager, sier Kolstadløkken.

Riksantikvarens krav om erfaring og kompetanse hos de utførende håndverkere som gjør antikvariske arbeider, må diskuteres.

– Alle som jobber på gamle hus, må ikke ha bachelorgrad i teknisk bygningsvern. Det bør ikke stilles samme krav til deg om du skifter taket fra 1980 på en eldre kirke, som når du restaurerer en mur fra 1100-tallet. Samtidig ser vi at slike vurderinger gjøres i dag i anbudene, sier Kolstadløkken og tilføyer:

– Kan du dokumentere at du har skiftet ut bunnstokker eller istandsatt eldre vinduer før, så kan du være kvalifisert for denne typen tiltak. Dette må oppdragsgivere som fylkeskommunene og vi andre kommunisere bedre ut til flere håndverksbedrifter.

FLERE SLIKE: Fra Riksantikvarens side blir utførende håndverk en prioritert oppgave fremover. (Illustrasjonsfoto: Byggmesteren)

NY HÅNDVERKSSTRATEGI SKAL GI SVAR

Så hvordan skal Riksantikvaren få flere utførende håndverkere inn i markedet for bevaring? Det skal en ny håndverksstrategi svare på i 2024.

– Vi har dannet en styringsgruppe med Utdanningsdirektoratet, Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse, Kulturdirektoratet og Riksantikvaren. Eksterne medlemmer er Norsk Håndverksinstitutt og BNL, forklarer Kolstadløkken.

Snart sender styringsgruppen ut et

høringsforslag til rammeverk for håndverksstrategien.

– Her foreslår vi hvilke temaer som strategien skal handle om. Så vil vi at alle bransjeorganisasjoner, fagfolk og ildsjeler kommer med tilbakemelding om temaene er relevante og gode og sender oss sine innspill til høringen av rammeverket. Rammeverket vil deretter legges til grunn for utvikling av Riksantikvarens håndverksstrategi.

– Vi ønsker å høre fra dere enten det gjelder ønskete opplæringstiltak, antall studieplasser, kompetansekrav, incentiver til bedrifter og så videre. Vi ønsker å treffe planken med denne strategien fra start i 2024, sier Kolstadløkken.

– Bør det etableres en «Gammel Doffin» for å synliggjøre alle bevaringsjobbene i Norge?

– Det er et interessant forslag! Jeg kan avsløre at et av hovedtemaene vi foreslår for strategien, er å se på hvordan kulturmiljøforvaltningen kan bli mer forutsigbar for håndverksbransjene. Vi må vise at det er masse langsiktige jobber i dette markedet om bedriften din satser på antikvariske arbeider, sier avdelingsdirektør Turid Kolstadløkken. ■

Faglært tømrer med lidenskap for tradisjonshåndverk søkes

Vi ønsker deg som brenner for gamle byggeskikker og som samtidig liker variasjon i arbeidsoppgavene. Du må like å jobbe i et hektisk miljø hvor kunden settes i fokus. Du er norsktalende, positiv og løsningsorientert, og vil jobbe i Oslo og Viken.

Ansnes Entreprenør AS kan tilby mange spennende og utfordrende arbeidsoppgaver. Vi har stort fokus

på tradisjonshåndverk og blir ofte foretrukket til prosjekter hvor bygningsvern er en viktig del av oppdraget.

Ta kontakt med Ivar Rune Ansnes
mobil 900 22 360

Søknad sendes: firmapost@ansnes.no
Mer info om oss www.ansnes.no

Byggingen av nye boliger er lavere enn noen gang på nesten 25 år. (Illustrasjonsfoto)

Husbanken er tom mens nybyggingen er på lavmål

OSLO: Med høye renter og stor prisvekst, har Husbanklån vært svært populære i år. Allerede i oktober var lånerammene til boligkvalitet brukt opp.

AV **PER BJØRN LOTHERINGTON**
PBL@BYGGMESTEREN.AS

To måneder før årsskiftet, får private som vil søke om slike lån, beskjed om at de vil få avslag.

– Så langt i år har Husbanken motatt søknader til lån til boligkvalitet for 10,1 milliarder kroner. Det er en betydelig økning fra 5,6 milliarder i hele 2022, sier Are Sauren, fungerende kommunikasjonsdirektør i Husbanken.

– Hittil er det gitt tilsagn om lån for 4,9 milliarder kroner og vi har flere søknader som kan bli innvilget. Men vi regner med at søknader tilsvarende 2 milliarder vil få avslag. Siden midt i oktober har vi gitt melding om at vi har søknader for mer enn rammene, og at nye søknader ikke kan regne med å bli innvilget, sier han.

I statsbudsjettet for neste år er Husbankens rammer 24 milliarder kroner. 17 milliarder skal gå til startlån, de resterende 7 milliarder skal fordeles på lån til bo-

ligkvalitet, utleieboliger og studentboliger, opplyser Sauren.

VIKTIG BANK FOR BOLIGPRODUKSJONEN

– Vi registrerer at Husbanken er gått tom for startlån og lån til boligkvalitet som er viktigst for våre medlemmer. Den er også i ferd med å tømmes for andre låneordninger. Det er ikke bra, kommenterer administrerende direktør Lars Jacob Hiim i Boligprodusentenes Forening.

– Husbanken har hatt en kraftig økning i lånesøknader i år. Banken viser seg å være viktig for å holde i gang en viss boligproduksjon. Stortinget skal ha all ære for at det sørget for å øke rammene med tre milliarder i revidert budsjett i juni, sier han.

LAVESTE NYBYGGING PÅ 24 ÅR

Den siste statistikken som Boligprodusentenes Forening la fram midt i oktober, ➔

– Skal boligbyggingen holdes oppe, må Husbanken få rammer på 30 milliarder neste år, mener administrerende direktør Lars Jacob Hiim i Boligprodusentenes Forening. (Foto: Boligprodusentenes Forening)

/NORGES STØRSTE UTVALG I TRELAST OG TYNGRE BYGGEVARER

- Konstruksjonsvirke • Vindsperre og isolasjon • Kledning
- Veggplater og bygningsplater • Listverk

BREEAM®

12
REGIONS-
LAGRE

Enten finner du det i
utebutikken eller så får
du det levert til bygge-
plassen i morgen fra et
av våre 12 regionslagre.

SUBURRA

KLIKK HER
FOR MER INFO

/OPTIMERA/ Montér

Du bygger - Vi tar oss av resten.

viser at igangsettingen er lavere enn noen gang siden 1999. Salg av nye boliger er under 10.000 så langt i år, 36 prosent lavere enn ved samme tid i fjor.

MÅ HA 30 MILLIARDER

Hiim mener det er lite håp om at ekstra-bevilgninger kan komme nå på tampen av året.

– Med så mange som får avslag nå, blir det derfor ekstra viktig at rammene økes i statsbudsjettet for neste år. Forslaget om 24 milliarder som i år, vil bli for lite. Vi har foreslått 30 milliarder for at boligbyggingen kan holdes oppe, så søkere fra i høst og nye søkere kan ha håp om å få innvilget søknadene, sier han.

TRENGER HUSBANKEN MER ENN NOEN GANG

– Jeg stiller meg spørrende til hvordan Husbanken kan gå tom for lånemidler i et så svakt marked som nå, kommenterer Karl Arne Jespersen, kjededirektør i Mesterhus.

– Med gode renter og betingelser, har Husbanken vist seg å være en konjunkturbank i år. Den har en viktig rolle i distriktene og i forhold til miljø og universell utforming. Derfor er den brukt mer overalt. Nå må rammene økes til neste år, mener Jespersen.

Han sier kjedens medlemmer har like stor omsetning som i fjor fordi mange av dem har en mye større andel av rehabiliteringsoppdrag (ROT). Halvparten av aktiviteten i kjeden er rehabilitering. Det er høyere enn noen gang.

FRYKTER LÅNEBOOM ETTER NYTTÅR

– Husbanken er viktig for å finansiere boliger i distriktene, den har jo gunstigere betingelser for kundene, konstaterer daglig leder Jan Nysted i Nysted Bygg AS i Balsfjord.

– Siden Husbanken opplyser at den er tom, og man derfor ikke trenger å søke, har vi satt i gang å bygge en del boliger i egen regi og med annen finansiering for å opprettholde aktiviteten. Alternativet vil være å permittere noen av de 50 tømmerne våre, sier Nysted.

Han er redd for å miste gode folk om det blir permittering.

– Med lånestopp og liten aktivitet i år, kan vi få låneboom og økt aktivitet over nytt år. Det kan dermed bli press på bygging, på prisene og konkurranse om ansatte, frykter Nysted. ■

Boligmodellen Kry har et bruksareal på snaut 60 m². (Skjerm bilde fra Norgeshus)

– Vi er her for å støtte forhandlerne våre og vise fram rimelige boligtyper, sier markedsdirektør Benn Båtvik i Norgeshus.

Tida moden for enda en liten bolig

LILLESTRØM: Boligsalget er tungt, men ikke helt dødt! forsikrer Norgeshus. På Bygg Reis Dag lanserte kjeden et nytt lite huset tilpasset trangere økonomi.

AV PER BJØRN LOTHERINGTON
PBL@BYGGMESTEREN.AS

– Modellen Kry er en lillebror til Stolt som vi lanserte tidligere i høst, forteller markedsdirektør Benn Båtvik.

Mens Stolt har bruksareal på 113 m², er bruksarealet i Kry på 59 m².

– Denne boligen blir til glede både for kunden og lommeboka. Her har vi gjort flere besparende tiltak som får prisen ned, uten at det har gått på bekostning av komforten, forsikrer Båtvik.

Liggende panel, inntrukket takutstikk og enkel bygningskropp, skal bidra til lavere pris.

– Forhandlerne våre selger fortsatt boliger, selv om vi som resten av bransjen, merker nedgang i salg og igangsetting. I tredje kvartal gikk salget

ned med 22 prosent og igangsettingen med 14 prosent sammenlignet med samme tid i fjor, opplyser Båtvik

REHABILITERING OG RIMELIGE BOLIGER

Kjeden var en av uvanlig få som har valgt å være med på messa.

– Vi er til stede for å vise oss fram og støtte forhandlerne våre. Rimeligere boligtyper og rehabilitering får størst oppmerksomhet. Kjedens forhandlere satser mye nå på rehabiliteringsløsningen «Som nytt med Norgeshus», forteller Båtvik.

– I møte med forhandlerne, hører vi at de fleste har greie ordreserver. Rehabilitering bidrar mye til det. Vi har også fått nye forhandlere i det siste som har blitt med når de har hørt om mulighetene i rehabiliteringskonseptet vårt.

Med Tripletex blir det mindre vanskelig å jobbe når du vil.

Det blir ikke mindre dårlig stemning hjemme når du forlater middagsselskapet med det venneparet som egentlig bare er venneparet til kona før desserten står på bordet for å fakturere eller oppdatere lagerstatus, men med Tripletex slipper du i alle fall å dra på kontoret.

tripletex

Et veldig fleksibelt regnskapsprogram

KLIKK HER
FOR MER INFO

Festsalen med det enorme bildet av en svennebrevutdeling, var en god ramme for mesterbrevutdelingen. (Foto: Byggmesterforbundet Region Øst)

De nye mestrene samlet på scenen.

Mesterbrev og oktoberfest for 46 ferske mestere

OSLO: I slutten av oktober ble 46 nye mestere feiret i Festsalen i Oslo Håndverks- og Industriforening.

Under foreningenes faner og Per Krogs enorme og nesten religiøse bilde av en svennebrevutdeling, mottok de nye mestrene sine mesterbrev i glass og ramme. Brorparten av mesterbrevene var til tørmestere, og bare én kvinne mottok

mesterbrev – i malerfaget. Representanter fra bransjeforeningene for henholdsvis tømrer-, maler- og murerfaget i Oslo, samt Mesterbrevnemnda, sto for utdelingen.

Etter den høytidelige innledningen og utdelingen, skiftet lokalene karakter til oktoberfest arrangert av den gode støtte-spilleren Optimera. De nye mestrene ble feiret med mat og drikke i tyrolsk ånd.

To byggevarekjeder samarbeider med Tørn

OSLO: I rask rekkefølge inngikk Tørn i oktober samarbeidsavtaler med byggevarekjedene Maxbo og Mestergruppen.

– Varer som ikke blir solgt, er ikke bare et lønnsomhetsproblem, det er også en miljøutfordring som vi skal løse, sier Trond Bentestuen, administrerende direktør i Løvenskiold Handel og sjef for Maxbo-kjeden.

– Dette bidrar til å redusere materialsvinn, som er bra for miljøet. I tillegg vil det frigi plass på lager, sier Morten Furseth, kjededirektør i Byggtorget.

Tørn er en norsk tjeneste som ble startet av gründer Anjali Bhatnagar. På nettsiden selges overskuddsvarer fra hundrevis av byggevarebutikker, grossister og leverandører.

Brenna svarer ESA: «Innleiereglene innenfor EØS-retten»

OSLO: I et svar til EFTAs overvåkingsorgan (ESA) fastholder regjeringen at innstramningene i bruk av innleid arbeidskraft fra bemanningsbransjen er i tråd med EØS-retten.

– Innstramningene i innleieregelverket utgjør en viktig del av regjeringens arbeid med å sikre et arbeidsliv preget av faste og direkte ansettelser. Det gir trygghet for den enkelte arbeidstaker, sier arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna.

– Slike ansettelser gir også best grunnlag for tillit, utvikling og samarbeid mellom partene i arbeidslivet, og ivaretar fellesskapet den norske arbeidslivsmodellen er tuftet på, mener hun.

For få ser nytte av systematisk HMS-arbeid

TRONDHEIM: De aller fleste virksomheter gjennomfører risikovurderinger og tiltak på én eller annen måte, men det skorter på systematikken, viser en ny undersøkelse fra Arbeidstilsynet.

– Det er et vesentlig forbedringspotensial blant norske virksomheter for mer systematisk forebygging av arbeidsrelaterte skader, sykdommer og plager, sier Trude Vollheim, direktør i Arbeidstilsynet.

Ifølge undersøkelsen, sier åtte av ti virksomheter at de gjennomfører risikovurderinger, men bare halvparten av dem jobber systematisk med det.

De som svarte «nei» på om de gjennomfører risikovurderinger, ga for eksempel svar som at det ikke var noen utfordringer av betydning i virksomheten, at de ikke ser nytten av risikovurderinger eller at de allerede kjenner til utfordringene.

Det å drive et byggmesterfirma er som å konkurrere i verdenstoppen.

For å lykkes trenger man et støtteapparat i ryggen.

Lån og kassekreditt til din bedrift. Raskt og enkelt.

Tilbud på 60 sekunder

Inntil kr. 5 000 000,-

Uten pant i eiendom

Skann meg eller
besøk apрила.no

KLIKK HER
FOR MER INFO

Aprila Bank
Lån til din bedrift

Priseksempel: Lånebeløp 500 000,- o/12 mnd., nominell rente 10,68%, effektiv rente 12,55%, mnd. gebyr 499,-. Kostnad: 59 388,-, totalt: 559 388,-.

DRIKKESESONG:

Julebordhelgene er høysesong for samlinger med kolleger og alkohol. (Illustrasjonsfoto: Adobe Stock)

A close-up photograph of several hands clinking glasses filled with a golden liquid, likely beer or wine, in a toast. The background is blurred, showing people in a social setting.

SØK RÅD, OG TA DEN VANSKELIGE SAMTALEN TIDLIGERE

Rus og spillproblemer er vanskelig å oppdage, og personalarbeidet er bare en oppgave i tillegg til alt det andre. Da er det godt å ha et fagmiljø å spørre til råds.

AV **ODDBJØRN ROKSVAAG**
POST@BYGGMESTEREN.AS

De fleste bedrifter i håndverksfagene er små. Mange daglige ledere er selv håndverkere. Så har de blitt daglige ledere, og i tillegg til å styre økonomi og prosjekter, sitter de også med personalansvar.

Det er en oppgave som lett kan bli litt stemoderlig behandlet. Men hva gjør du hvis det er mistanke om rus-

problemer av ett eller annet slag blant ansatte i din bedrift? Tenker du gjennom konsekvensene det kan ha for bedriften, eller snur du ryggen til og håper at det går over?

– I håndverksfagene jobber mange selvstendig på en byggeplass og treffer ofte både kolleger og sjefer mer sporadisk, sier fag- og kommunikasjonsleder Camilla Lynne Bakkeng hos Akan kompetansesenter.

«Tør vi å snakke om hvordan vi oppfører oss når vi drikker alkohol eller når vi opplever ubehagelige situasjoner?»

CAMILLA LYNNE BAKKENG

FARE FOR ULYKKER

Mer enn hver tiende i norsk arbeidsliv – 11 prosent – har et risikofylt alkoholforbruk. Det vil si at de drikker så mye at det kan utvikle seg til et problem eller avhengighet. Det antas at to til fem prosent har et så stort problem at de skulle hatt hjelp.

– Dette kan gi mange negative konsekvenser på arbeidsplassen. Ansatte kommer ikke på jobb, de blir mindre effektive,

og risikoen for feil og ulykker øker. Det kan handle om at ansatte er påvirket på jobb, men oftest handler det om ettervirkning av bruk på fritid slik at de ikke er skjerpet når de er på jobb, sier Bakkeng.

TABUBELAGT RUSPROBLEM

Statistikken er basert på hva folk sier selv. Derfor er det svært sannsynlig at de virkelige tallene er større. Temaet er tabubelagt, og de som spørres, innser ikke selv at de har et problem.

– Hver person med avhengighet berører tre til fem personer i nære relasjoner. Det er også krevende å være pårørende. Vi ser at flere pårørende har sykefravær knyttet til dette, forteller Bakkeng.

– Det beste rådet når det gjelder rus og avhengighet, er at dere snakker om det på en trygg måte på arbeidsplassen. Mange arbeidsplasser har situasjoner der dere drikker alkohol sammen. Tør vi å snakke om hvordan vi oppfører oss når vi drikker alkohol eller når vi opplever ubehagelige situasjoner? utfordrer hun.

DROPPER JOBBFEST

– 300.000 arbeidstakere kutter ut jobbfester på grunn av alkohol. Da har vi jo bommet totalt. Det beste er å snakke om dette i forkant, om hvor grensene går og hvem de skal snakke med i bedriften om de opplever noe uønsket.

Camilla Lynne Bakkeng anbefaler noen enkle grep. Hun understreker hvor viktig det er å gjøre det i «fredstid», før bedriften står i en vanskelig situasjon: – Hvordan ønsker vi å ha det når vi har situasjoner hvor vi drikker sammen? Hvordan skal vi håndtere situasjoner som skli ut? Hvilken tilbakemeldingskultur har vi?

– På de arbeidsplassene som tar tak i dette og formulerer en policy for rusmidler og spill, så blir ting veldig mye enklere. Det blir lettere å be om hjelp, sier hun.

Det blir også lettere å melde fra om en bekymring, og det blir lettere for ledere å ta samtalen. Akan har flere dilemmafilmer på nettsidene sine, og ifølge Bakkeng kan de brukes til å diskutere konkrete situasjoner.

– Det er verdt å ta den samme diskusjonene om bruk av narkotika. Hva gjør du hvis noen bruker det på fritiden og det går ut over jobb? Det samme gjelder spill-avhengighet. De det gjelder, har gjerne dratt på seg ganske stor gjeld. Det mest nærliggende er kanskje å tenke på faren for underslag, men hvis du spilte bort 20.000 eller kanskje mye mer i går kveld,

så er fokuset og konsentrasjonen et helt annet sted på jobb, sier Bakkeng.

VÆR TIDLIG «PÅ»

Hun anbefaler å ta samtalen tidligere:

– Det klassiske er at arbeidsgivere samler bevis over tid for å være sikre. Da kan det ha gått for langt. Derfor handler det om å få ledere til å bli tryggere i å snakke med sine ansatte ved den første dårlige magefølelsen. I mange tilfeller kan de klare å reversere en utvikling ved en tidlig bekymringssamtale, forklarer hun.

– For håndverksbedrifter som ikke kan se og møte de ansatte daglig, blir det enda viktigere med en trygghetskultur. Hvis du som leder får en bekymring, så vær «på» med en gang. Snakk med vedkommende og følg opp tett, oppfordrer Bakkeng.

– Avstandsledelse er mer krevende, men da er det viktig å bruke de møteplassene dere har. Snakk om dette i et HMS-perspektiv. Arbeidsgivere må vise at dette er et tema. Gjerne også i rekrutteringssamtaler. Å ta tak i det, viser at bedriften tør snakke om det og håndterer det på en god måte. ■ ➔ ➔

SØK HJELP: Camilla Lynne Bakkeng i Akan kompetansesenter anbefaler håndverksbedrifter å søke hjelp dersom de har mistanke om rus, alkohol eller spillproblemer hos ansatte. (Foto: Haakon Dueland)

ALKOHOLBRUK OG ARBEIDSPLASSEN

Alkoholrelatert fravær og ineffektivitet koster arbeidslivet minimum 1,1 mrd. årlig: 4 % borte fra jobb og 11 % mindre produktivet på grunn av alkoholbruk dagen før (FHI).

37 % sier det er helt eller delvis problematisk at kolleger drikker seg fulle.

11 % har uteblitt fra sosiale arrangementer på grunn av alkoholbruk.

12 % har opplevd drikkepress.

7 % har opplevd uønsket seksuell oppmerksomhet.

5,5 % har måttet overta kollegaers oppgaver.

2,1 % har blitt skadet av en kollega som hadde drukket. (Kilder: Samfunnsøkonomisk analyse, FHI)

SKJERPER KRAVENE TIL VERNE- OMBUD

Er dere et firma med mellom fem og ti ansatte? Fra nyttår blir det lovpålagt at dere må velge et verneombud. Det handler om mye mer enn å forebygge ulykker.

GODT ARBEIDSMILJØ: Sten Otto Weberg er glad for et åpent og trygt arbeidsmiljø hos Brødrene Samuelsen AS. Men det er viktig at noen har ansvar for å følge med og si fra når det er behov. (Foto: Ivar Kvistum)

AV **IVAR KVISTUM**
POST@BYGGMESTEREN.AS

I praksis har Sten Otto Weberg fungert som et uformelt verneombud i mange år. Men han husker ikke helt hvordan det skjedde. Det har alltid vært han som har hatt jobben med å følge med på det som har med helse, miljø og sikkerhet å gjøre i det tradisjonsrike malermesterfirmaet Brødrene Samuelsen på Lierstranda ved Drammen.

– Det har på en måte bare blitt sånn, kanskje fordi jeg har vært så lenge i firmaet – 24 år. Kona mi, som er tillitsvalgt for Fagforbundet på sykehuset og kan mye om sånt, spurte om vi har hatt valg på

verneombud, men det har vi ikke. Jeg tror det falt på meg i en periode vi var over ti ansatte i firmaet, og siden har jeg fungert i rollen, forteller Sten Otto Weberg i en liten pause fra jobben med å legge et nytt badegulv på en helseinstitusjon.

Hvor mange som er ansatt i bedriften, er viktig i denne sammenhengen. Fra nyttår endres nemlig arbeidsmiljøloven slik at den nedre grensen for når det er lovpålagt å ha minst ett verneombud, senkes fra ti til fem ansatte.

Det betyr at Brødrene Samuelsen med sine sju ansatte plutselig får et lovkrav om noe som de til nå har løst på en noe mer uformell måte.

MER FORMELT HERETTER

– Vi har jo hatt Sten som verneombud hele veien, men vi har kanskje ikke fulgt opp det formelle så nøye som vi nå blir nødt til. Blant annet må vi se til at Sten heretter blir involvert i gjennomgangene vi har med bedriftshelsetjenesten, sier daglig leder Baard Samuelsen.

Han hilser skjerpingen i arbeidsmiljølovens krav velkommen.

– Det er uten tvil viktig og riktig. Jeg applauderer alle grep som bidrar til at liv og helse blir ivaretatt. Seriøse og organiserte bedrifter skal følge opp det som er lovpålagt. Rett nok kan det ha en kostnads-side for små bedrifter. Men alternativet

SERIØST OG SKIKKELIG:

Daglig leder Baard Samuelsen heier på tiltak som kan styrke seriositeten i arbeidslivet og er positiv til at flere får krav om verneombud, også hans egen bedrift. (Foto: Ivar Kvistum)

VERNEOMBUDETS ROLLE OG ANSVAR

Verneombudet er en lovpålagt rolle og en nøytral part i spørsmål som angår arbeidsmiljøet. Ombudet skal velges ut av de ansatte og representere dem i HMS-spørsmål i virksomheten.

– Derfor er det viktig at verneombudet involveres tidlig i spørsmål som angår arbeidsmiljøet, understreker seksjonsleder Monica Varem Pettersen i Arbeidstilsynet.

Hun anbefaler at ledelsen informerer de ansatte om verneombudets rolle før det gjennomføres et valg, slik at de får på plass gode og motiverte ombud.

– Verneombudet skal være en støttespiller i HMS-arbeidet for leder, fordi de kan gi gode innspill fra de ansatte, understreker Pettersen.

Alle verneombud skal ha en opplæring ved et 40 timers HMS-kurs. Der får de opplæring i lovverket og hva din rolle og omfang som verneombud er.

er jo så mye mer kostbart, innser Samuelsen og minner om en ulykke med skader og fravær uansett er mye dyrere for en liten bedrift enn å investere i å forebygge at slike uønskede hendelser skjer.

VÅGE Å SI FRA

Også Sten Otto Weberg mener at det er nyttig med pålegg om verneombud i mindre bedrifter.

– I Brødrene Samuelsen har vi verdens beste ledere. Men det kan likevel være slik at ikke alle tør å si fra til sjefen sin. Dessuten: I vår bransje er det mange østeuropeere som er vant til å

«Det viktigste er at alle kommer hjem til middag hver dag.»

STEN OTTO WEBERG

standarden det burde og som var avtalt. Da han oppdaget det, sendte han malerne hjem.

Det var overhodet ikke vanskelig å få aksept hos ledelsen for at det var en riktig beslutning. Baard Samuelsen husker hendelsen og mener den er et eksempel på hvorfor det er viktig å ha en oppgående vernetjeneste.

PSYKOSOSIALT ARBEIDSMILJØ

– Det viktigste er at alle kommer hjem til middag hver dag, sier Weberg om oppgavene til et verneombud.

Men vernetjenesten handler om mer enn fysiske farer på arbeidsplassen. Fra nyttår kommer det også inn i arbeidsmiljøloven et eget punkt som skal understreke at verneombudets oppgaver også omfatter arbeidstakernes psykososiale miljø.

– Det må jeg spørre kona om når jeg kommer hjem i dag, smiler Weberg når vi spør hva han tror det vil innebære for hans eget verv når han – høyst sannsynlig – blir formelt valgt som verneombud for Brødrene Samuelsen.

Men når vi snakker litt mer om hvordan det er å være ansatt i et lite firma der mange har vært veldig lenge og alle kjenner hverandre godt, er det ikke så mystisk og vanskelig likevel.

– Vi har et veldig bra samhold på jobben. Hvis noen sliter med noe, kan vi snakke åpent om det, sier han.

VIKTIG AT FOLK TRIVES

Baard Samuelsen tenker på samme måte. Han forteller om at firmaet er opptatt av trivsel og forebyggende HMS-arbeid, blant annet med tilbud om fysikalsk behandling til alle ansatte.

– Stammen av medarbeidere hos oss har vært her i over 20 år. Det er vi stolte av. Når vi er så få, snakker vi med hverandre daglig. Vi gjør vårt beste for at folk skal trives. Det er viktig for oss, sier han.

Samuelsen tror at mindre bedrifter kan gjøre en veldig god jobb med det psykososiale arbeidsmiljøet selv om det ikke nødvendigvis er så formalisert og bevisst.

– Vi skal gjøre ting skikkelig, og det er mye inspirasjon å hente i Malermestrenes Landsforbund, i lauget og det organiserte fagfellesskapet av håndverksbedrifter, sier han. ■

BYGGMESTERFORBUNDET

For stolte utøvere av tømrerfaget

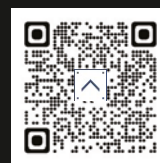
Hjelp når du trenger det

Lønnsomme medlemsfordeler

Nettverk og faglig tilhørighet

BLI MEDLEM

Les mer om medlemskap
og fordeler for din bedrift:

Kontakt oss gjerne for en prat:

Sør-Norge:

Frank Pedersen, tlf. 46 91 96 01

Nord-Norge og Midt-Norge:

Bård Vegard Skogli, tlf. 93 49 39 46

blimedlem@byggmesterforbundet.no

DYKTIGE FAGFOLK - STERKERE SAMMEN

Foto: VTM v/Anne Lise Surtevu

Karl Endre Bjerk med Bjørg Agasøster og
Kjartan Hauglid fra NIKU studerer detaljer
på loftet. (Foto: VTM v/Anne Lise Surtevu)

Nye svalganger skal bevare Stålekleivloftet

Stålekleivloftet eller Vindlausloftet er bygget etter år 1167 og regnes som en av Norges eldste ikke-kirkelige trebygninger. Nå igangsetter Vest-Telemark Museum en større redningsoperasjon for å sikre og istandsette kulturminnet.

AV CHRISTOPHER KUNØE
CK@BYGGMESTEREN.AS

Vest-Telemark Museum har verdens kanskje største samling av trebygninger fra middelalderen. Eldst av disse er Stålekleivloftet – også kjent som Vindlausloftet fra Loftshus og Vindlaus i Telemark.

LAFTETØMMER FRA 1167

Loftet skal ifølge folketroen være bygget av sønnene til «Dronninga i Eidsborg» Åse Stålekleiv og er bygget i

finndalslaft. Lenge antok man at loftet ble bygget rett før svartedauen i 1349, men en dendrokronologisk undersøkelse i 2015 viste at tømmerstokkene ble hugget vinteren 1167. Dateringen plasserer bygningen som Norges og et av Europas eldste verdslige trebygg.

Svalgangene hadde stavkonstruksjon noe som blant annet sees ved at stokkene hadde fals (spor) for de stående veggplankene. Stabbene og rammen som holder bygget fritt fra jorden er trolig en god del nyere enn resten av bygget.

Det nye fundamentet og ny ytterdør kom trolig da bygget →

Nå starter et stort prosjekt for å sikre og bevare det som antakelig er Norges eldste ikke-kirkelige trebygg.
(Foto: Vest-Telemark Museum)

gikk ut av bruk som soverom og gjesterom, og ble rent lagerrom.

TRENGER RIKTIG ISTANDSETTING OG PLEIE

Loftet fikk moderne brannsikring i 2020 og museet har fortløpende ivaretatt Stålekleivloftet etter gjeldende regler. Men museet har ikke lagt skjul på at vedlikeholdet av så gamle trehus er utfordrende. Loftet er ikke tjærebrent og treverket har aldri blitt behandlet. I 2015 måtte museet også gripe inn og avverge et soppangrep på Stålekleivloftet.

Nå er det klart at Stålekleivloftet skal reddes. Prosjektet vil koste 6,5 millioner kroner og vare i minst to år. Sparebankstiftelsen DnB har bidratt med 1,5 millioner kroner til tiltakene. Underveis vil Stålekleivloftet bli forsket på og museet vil holde flere åpne samlinger og workshops der fagfolk og interesserte kan besøke og lære av arbeidene.

REETABLERER SVALGANGENE

Karl Endre Bjerk er FDV- og prosjektleder ved Vest-Telemark Museum og leder istandsettingen av Stålekleivloftet.

– Bygget har hatt behov for vedlikehold i lang tid, så det er gledelig å komme igang, sier Bjerk til Byggmesteren.

– Stålekleivloftet har blitt 3D-skannet og grundig befart av Riksantikvaren, NIKU, NTNU og fagfolk som Hans Marumrud. Skal loftet bevares for ettertiden, er det helt nødvendig å reetablere svalgangene, forklarer Karl Endre Bjerk.

– Nå skal vi rett og slett plukke ned hele bygget, i hvertfall til etasjeskillene. Det er ikke gjort siden loftet ble flyttet hit for to hundre år siden. Det blir nok mange spennende

Foto: Universitetet i Bergen

opdagelser i form av verktøyspor og lignende, sier Bjerk.

Museet og håndverkerne skal studere bygningsdelene som tas ned, før de kopierer opp autentiske verktøy som økser og høvler til bruk på istandsettingen og de nye bygningsdelene.

– Vi skal bytte ut en del stokker i etasjeskillet, slik at vi kan reetablere svalgangene. Mangelen på svalganger som beskytter mot sol og regn er en av årsakene til at Stålekleivloftet har forfalt mer og mer de siste tiårene, forklarer Bjerk og legger til at reetableringen av svalgangene ikke blir noe forsøk på å gjenskape de originale:

– Om vi antar at svalgangene så slik eller slik ut, så blir dette en forfalskning på en måte. Vi skal ha tilbake funksjonen. Men vi skal tydelig vise at dette er nye bygningsdeler i tråd med prinsippene for antikvarisk restaurering, fastslår Bjerk.

Tømrer og museumshåndverker Bjørn-Egil Nordgarden og museets egne håndverkere skal utføre tiltakene i tett samarbeid med Riksantikvaren. Det er stor interesse for prosjektet og Vest-Telemark Museum er åpne for å samarbeide med andre spesialister underveis.

– Våren og sommeren 2024 begynner vi å demontere. Imens skal vi jobbe med å få tak i materialer av tilstrekkelig kvalitet. Det blir ikke bare enkelt, for kvalitetene på treverket i Stålekleivloftet er jo særdeles god siden det har stått så lenge, sier prosjektleder Karl Endre Bjerk. ■

GERHARD A. SCHNEIDERS ILLUSTRASJON AV STÅLEKLEIVLOFTET FRA 1867: Ifølge Wikipedia har bygningen tidligere hatt svalganger rundt loftetasjen på fire sider. Tegninger fra 1869 og 1875 viser utstikkende stokker som svalgangene hvilte på, på tre sider er svalgangen borte og stikkene kappet slik at bare restene er synlige. (Illustrasjon: VisitTelemark.no)

MARELD
PRO LIGHTING®

KLIKK HER
FOR MER INFO

For sikkerhets skyld. For prosjektets skyld. I den rekkefølgen.

Mareld LED-lyslister er laget av beste kvalitet, og for å holde over tid. Ved å velge Mareld LED-lyslister tar du vare på miljøet, kutter strømkostnader og tar vare på sikkerheten på arbeidsplassen din.

Scan QR-koden, les mer om Mareld LED-lyslister.

www.mareldprolighting.com

Markedssjef Kjeld Erik Sandbakken, daglig leder Ola Larsen og teknisk sjef Marius Vikan foran lange takstoler klare til levering.

FLYING START FOR PRECUT- OG TAKSTOLPRODUSENT I NAMSOS

NAMSOS: Et halvt år etter at Treecon startet produksjon i ny fabrikk, er ordrebøkene fulle for firmaet med 15 ansatte.

Spesial takstol til et påbygg i Troms. Undergurten følger overgurten på det eksisterende taket. (Foto: Heimsnes, Talgø Agrobbygg)

AV **PER BJØRN LOTHERINGTON**

PBL@BYGGMESTEREN.AS

– Bedriften går bra, og vi har nok å gjøre ut året, sier daglig leder og eier Ola Larsen.

Det nye firmaet er en videreføring av den godt etablerte PH Takstoler på Høylandet, fortalte han til besøkende fra Treindustriens Tekniske Forening tidligere i høst.

Firmaet leverer takstoler og byggesett til landbruksbygg og boliger.

Det viktigste markedet er Midt-Norge og Nordland, men firmaet har kunder over hele landet.

FLYTTET INN I NYBYGG

PH Takstoler ble overtatt da eierne ønsket å selge. Det ble investert mellom 55 og 60 millioner kroner i en ny fabrikk noen minutters kjøring fra Namsos sentrum. Nå er produksjonen heldigital, kunne Larsen fortelle.

Fabrikken kjøper materialer fra svenske og norske produsenter. Alt konstruksjonsvirke skannes som en ekstra kontroll av styrken.

En maskin sørger for en av firmaets spesialiteter, fingerskjøting i opptil 17 meters lengder.

Maskinen limer og herder slik at materialene kan bearbeides videre etter kort tid.

STOR KUNDEPÅGANG

– Vi viderefører PH Takstolers godt opparbeidede kundeportefølje og har stor pågang fra kunder. Målet vårt er å vokse til 23 ansatte i løpet av tre år. Etter et halvt års drift er vi 15 ansatte. To av dem arbeider med konstruksjoner og lager tegninger til konstruksjonspakker.

– Bedriften er attraktiv for ansatte. Nå har vi 12 søkere som skal sjekkes ut. Det er både produksjonsarbeidere og prosjektering/konstruksjonsmedarbeidere.

Larsen forklarer den gode søker-interessen med bedriftskulturen som handler om å gjøre hverandre gode, sørge for å holde orden og ha et godt arbeidsmiljø.

Orden og ryddighet var iøynefallende. De besøkende la

merke til at det var nesten like ryddig og støvfritt som man liker å ha det i stua hjemme.

GOD FORNØYD MED LANGE SPENN

– Gjennom 15 år har forgjengeren PH Takstoler og Treecon levert takstoler og precut til bygg vi har satt opp flere steder i landet, sier daglig leder Tor Harald Heimsnes i Talgø Agrobygg i Bindalseidet i Nordland.

– Vi har brukt dem fordi de er punktlig, har gode priser og er fleksible. Noen av leveransene har hatt svært lange spenn. Til et grisehus på Ekne i Trøndelag var det spenn på over 48 meter. Da ble takstolene levert i to lengder. Vi har også fått en spesial takstol til et påbygg i Troms. Der følger undergurten den eksisterende overgurten.

– Vi er godt fornøyd med det de leverer, konkluderer Heimsnes. ■

FAKTA

TREECON AS, NAM SOS

Etablert som PH Takstoler på Høylandet i 1987. Kjøpt av nye eiere og flyttet til nytt produksjonsanlegg i Namsos i 2023. Kjøper materialer fra store og anerkjente leverandører i Norge og Sverige. Produserer takstoler, byggesett til landbruksbygg og boliger, fingerskjøter materialer i opptil 17 meters lengde.

Takstoler heises på plass i et geitfjøs i Storslett i Nordreisa. (Foto: Heimsnes, Talgø Agrobygg)

Per Torgeir Oshaug ved det store toetasjes bygget som er satt opp på tomta hvor det stod en falleferdig bygning i hovedgata i Os sentrum. Til høyre i bilde, inntil bilveien, ser vi et bygg Os Entreprenør har pusset opp.

Vi forskjønner Os sentrum

Os Entreprenør AS har satt opp mange nye boliger tett inntil hovedgata i hjembygda Os i Østerdalen.

Baksiden av de nye kjedede eneboligene som er tegnet og bygd av Os Entreprenør i en stil med en blanding av det tradisjonelle og moderne.

AV HARALD VINGELSGAARD
POST@BYGGMESTEREN.AS

– Jeg synes vi forskjønner Os sentrum, sier daglig leder Per Torgeir Oshaug.

Vi møter ham i Søstergata som er hovedgata i Os, en kommune hvor det bor bortimot 1 900 personer. Selv om mange av husene i denne gata er blitt tatt godt vare på, ga gata et inntrykk av forfall i mange år. Det så man spesielt på en tomt hvor det stod to gamle bygg og forfalt – det var det gamle meieriutsalget og en kjøttforretning.

– Hva skal vi gjøre med Os sentrum? har vært spørsmålet i mange år. Det hadde nesten ikke vært gjort noe i sentrumsgata siden 1979, da landhandelen og banken ble revet, og Ostorget ble bygget. Det er 44 år siden, sier Oshaug.

I løpet av de to siste årene har Os Entreprenør endret hovedgata.

FRA NORD OG SØR

Enten man kommer til Søstergata fra nord eller sør, er byggeprosjektene til Os Entreprenør svært iøynefallende.

Kommer du fra nord, får du øye på en rekke med fire nye hus – kjedede eneboliger – på venstre side av veien, med majestetiske Håmmålsfjellet i bakgrunnen. Dette var en åpen plass før Os Entreprenør begynte å bygge der. Det er blitt en forlengelse av Søstergata.

To av de fire kjedede eneboligene er solgt, sier Oshaug. Inne i to av de andre husene arbeider tømmerne med å legge panel på veggene. De er snart ferdige. Det femte huset har fått grunnmur. Dette er første av to byggetrinn.

– Vi har planer om å sette opp seks nye boenheter på samme område senere, sier Oshaug.

Kommer man fra sør og kjører inn på Søstergata, ligger en stor to etasjes bygning på venstre side av veien. Den ser ut som et nytt bygg.

– Vi har pusset opp fasaden ut mot gata for huseieren. Vi fant et gammelt bilde, og har satt i stand bygget mest mulig slik det var originalt. Det vil si med vinduer og omramninger rundt vinduene i sveitserstil. Ny kledning er laget nøyaktig slik den gamle var fra begynnelsen av 1900-tallet, sier Oshaug. Arbeidet ble ferdig kort tid før vi møtte ham sommeren 2023.

Det mest spesielle med dette huset er usynlig. For inni veggene i første etasje er huset bygd med stående tømmer. Andre etasje er bygd i bindingsverk.

Kjører du 100 meter videre nordover, ser du et nytt, stort to etasjes bygg med skrått tak på høyre side. Det ble ferdig i 2022. På denne tomten stod det gamle meieriutsalget og kjøttforretningen og forfalt. Kommunen rev det gamle. Os Entreprenør bygde det nye huset med fire leiligheter, to i hver etasje.

Etter at firmaet har satt opp nye hus og satt i stand det gamle, er Søstergata så å si komplett med hus på begge sider av veien.

– Det er viktig at Os sentrum ser fint ut for de som bor her, understreker Oshaug.

– Hvorfor satser dere så mye i sentrum?

– Vi ser mulighetene der. Folk vil bo mer sentralt, tettere.

Det blir mer sosialt. I sentrum er det gangavstand til butikken, skolene, banken, jernbanestasjonen, en restaurant, svømmehallen og idrettsanlegget, sier han for å nevne noe. På Os har de gode muligheter til friluftsliv så å si utenfor inngangsdøra, med alpinanlegg og store fjell for turer sommer og vinter.

PRISBELØNNET

Os Entreprenør er en prisbelønnet bedrift. Den ble kåret til årets beste bedrift i Nordbohus, både i 2017 og i 2021. Omsetningen var 38 millioner kroner i 2022. Det året ble det om lag fire prosent overskudd.

De nye husene med leiligheter på nordsiden av Søstergata, bygges i egen regi. Firmaet har selv tegnet dem i en stil med blanding av det tradisjonelle og moderne. Det er store vindusflater fra gulv til tak på begge sider, slik at det både blir lyst og luftig for de som skal bo der.

Det store huset med fire leiligheter bygde de for Os Eiendomsutvikling som de eier sammen med en rekke andre bedrifter og lokalbanken.

– Dermed blir risikoen fordelt på flere, understreker Oshaug.

LYS FREMTID

– Privatmarkedet er blitt litt roligere nå. Men det vil snu igjen, sier han.

Fremtiden ser lys ut.

– Vi skal bygge nytt helsehus for Os kommune med en kontrakt på 33 millioner kroner, inkludert moms. Det var kjempebra for oss, at vi greide å dra i land denne kontrakten i vår, sier Per Torgeir Oshaug.

Grunnarbeidene er allerede i gang. Det blir 851 kvadratmeter med kontorer for leger, fysioterapeuter, psykiatri, helsestasjonen og mye mer. Helsehuset settes opp i parallellgata til Søstergata. ■

Her er hovedgata i Os sentrum – Søstergata – sett fra sør. Os Entreprenør pusset opp fasaden til huset til venstre og satte opp det store to etasjes grå bygget til høyre lenger nord i gata.

Gjenoppbygd sørlands

RISØR: En februarnatt for to år siden brant to gamle hus i Risør ned til grunnen. Eierne i det ene huset håper å flytte inn igjen i januar.

AV PER BJØRN LOTHERINGTON
PBL@BYGGMESTEREN.AS

Veien fram har vært lang, og det har vært mange hensyn å ta. Vernemyndighetenes krav om at huset skal se ut som før brannen, måtte tilpasses forskriftskrav om isolasjon og trinnlyd, krav om luft og lys måtte passe til brannkrav.

– Vi fikk oppdraget i august i fjor, men først mot slutten av året kom grunnarbeidene i gang. De ble også mer omfattende enn vi hadde forestilt oss. Det måtte pæles og

støpes pælefundament, sier prosjektleder Ronni Lykke Jensen i Byggpartnere AS i Arendal.

UAVHENGIG KONTROLL UTVENDIG

Firmaet har stått for gjenoppbyggingen på oppdrag fra et forsikringsselskap.

– Her har vi hatt uavhengig kontroll på utvendig tømrerarbeider, det har jeg aldri opplevd før, sier Lykke Jensen. Dermed beskriver han noen av utfordringene firmaet har møtt.

Huset bygges opp med tre leiligheter, en i hver etasje. Det får nytt inngangsparti, men skal likevel ha dør midt på langveggen mot gata. Den blir ikke gjennomgående, det er bare fasaden som ser ut som da det ble bygd i 1880.

I det nye inngangspartiet som bygges på den ene kortveggen, blir det løfteplattform med heis.

Gjenoppbyggingen er i gang i Carstensens gate i Risør. I august var det ene huset nesten ferdig utvendig, grunnarbeider og betongsåle støpt til det andre, mens nabohusets gavlvegg fortsatt er brannherjet.

hus etter brann

BRANNIMPREGNERT OG LINOLJEMALT

Kledningen er et kapittel for seg. Det er kraftig tømmermannskledning med overbord som er 28 mm tykke, høvlet og profilert som de opprinnelige. De tre veggene som vender mot andre hus, har brannimpregnering. Alle veggene er malt med linolje, noe som viste seg å være en utfordring for malerne.

– Totalt er kledningen malt med fire strøk for at den skal være dekkende. Underveis så vi at det ville bli nødvendig. Før vi satte i gang, måtte det godkjennes av forsikrings-selskapet, forklarer prosjektlederen.

LITT TYNNERE VEGGER

Innvendig har man stått friere i selve innredningen. Men veggene er bygd litt tynnere enn vanlig, med 148 mm pluss 48 mm påføring, for ikke å ta for mye av romarealet.

Nødvendig tykkelse på etasjeskiller med lydhimling i ➔

Kledningen har en høy andel av kjerneved, konstaterer prosjektleder Ronni Lykke Jensen.

På den ene kortveggen blir det nytt inngangsparti med løfteplattform.

de to nederste etasjene, førte til at himlingen så å si flukter med overkant av vinduene inne.

– Det lar seg gjøre! demonstrerer Lykke Jensen på omvisning i bygget.

LITEN AVSTAND MELLOM HUSENE

I Sørlandsbyen ligger husene tett, og det er ikke store avstanden mellom den nybygde veggen og nabohuset. Det fører til strenge krav til brannveggene.

De er kledd med brannimpregnert kledning – også den med godkjent linoljemaling, gips og steinull. Vinduene kan ikke åpnes, og lufteluker har brannspjeld.

Løsninger inne må tilpasses utvendige mål. Derfor kommer nedføret lydhimling nesten i flukt med overkant vindu.

– Brannveggene måtte vi bygge fra bunnen av og løfte på plass med utvendige gipsplater, forteller Kåre Andre Fjalestad. Han har vært formann og hatt med seg et par tømrere og lærlinger.

– Alt det øvrige har vi bygd med precut, som jo er veldig greit. Nå venter vi på det siste av brannimpregnert kledning. Det er visst en spesielt tidkrevende prosess å brannimpregnere malmfuru og male med linolje, sier han.

FINSNEKRING PÅ FASADEN

– For oss tømrere har det for øvrig vært uvant at vi måtte ➔

Husene ligger tett i sørlandsbyen. Det stilles derfor ekstra strenge krav til brannveggene mot nabohusene.

DET LØNNER SEG Å REPARERE VERKTØYET HOS ET LOKALT SERTIFISERT VERKSTED

- Sertifisert garantiverksted
- Reparasjoner av luft-, gass- og elektroverktøy
- Service på kjente merker

Du finner verksteder i
Oslo, Larvik, Stavanger,
Bergen, Trondheim og
Kristiansand

montasje
utstyr

/OPTIMERA/

SPECIALISTEN PÅ LØSNINGER

KLIKK HER
FOR MER INFO

I november er det meste ferdig utvendig, og i januar blir det innflytting. (Foto: Ronni Lykke Jensen)

håndspikre kledningen. Det tar på å slå inn 95 mm spiker når det er lenge siden sist vi gjorde det på den måten. Men resultatet blir jo penere enn med spikerpistol.

Fjalestad sier de også har måtte drive med finsnekring på fasaden mot gata. Dør og vindusomrammingene ble levert av byggevaren, men måtte skjæres til og tilpasses på en skikkelig måte.

– Det blir fint?

– Ja, det synes jeg. Vil gjerne vise det fram til kjente om vi går forbi, sier han.

GLEDER SEG TIL Å KOMME I HUS

Ekteparet Bente Knutsen og Finn Hjorth Knutsen hadde bodd i dette huset siden 1975, da det brant i februar 2021. Siden har de leid et nabohus. Nå gleder de seg til å komme tilbake, sier de når vi møtes på befaring med prosjektleder og byggherrerepresentanten. ■

FAKTA

BYGGPARTNERE AS, ARENDAL

Etablert i 1983 som Byggmester Norman Anderson, skiftet i 2001 navn til Byggpartnere AS. To eiere: Daglig leder John Peder Johnsen og driftsleder Nils Kristian Goderstad. 56 ansatte, tømrere, byggmestere og lærlinger. Bygger nye boliger og hytter, i egen regi og på oppdrag. Rehabiliterer og tar serviceoppdrag for forsikringsselskap. Miljøfyrtårn.

Store tomtereserver til boliger og hytter i og ved Arendal. Driftsinntekter på nesten 103 millioner kroner i 2022. Forhandler Mesterhus, Mesterhytta og Saltdalshytta. Medlem i Byggmesterforbundet.

Formann Kåre Andre Fjalestad (t.v.) har hatt med seg blant andre Anders Torp på dette huset. (Foto: Ronni Lykke Jensen)

– Jeg har fulgt nøye med og ser at tømrerne leverer godt håndverk, sier byggmester Ole Leisterud. Han representerer forsikringsselskapet og byggherren.

FOR DEG SOM JOBBER I TØMRERFAGET

TØMREREN

**TEMA: PRAKTISKE HJELPEMIDLER
SOM FORENKLER ARBEIDSDAGEN**

DET SOM FIKSER KNIRK, KRYMP OG SKADER PÅ GULVET

Fagansvarlig
Jason Harral
og fagsjef Nils
Jørgen Brodin.

Å legge feilfrie tregulv er ikke alltid så enkelt. Men det finns løsninger som gjør at håndverkerne kan løse tvister og slippe å legge hele gulvet om igjen.

AV **CHRISTOPHER KUNØE**
CK@BYGGMESTEREN.AS

Gulv er en stor investering for kundene og feil oppdages fort. – Byggebransjen har alltid hatt mange reklamasjoner og tvister på grunn av nylagte gulv, sier Nils Jørgen Brodin som er fagsjef for bygningsfysikk i Byggmesterforbundet.

Årsaken til knirk kan skyldes ujevnheter i underlaget, andre utførelsesfeil eller produktfeil. Ofte skyldes knirkelyden for store variasjoner i rommets luftfuktighet etter at boligen er tatt i bruk, eller naturlige setninger og krymp.

– Boliger i Norge har strenge krav til luftskiftet inne, noe som fører til veldig tørr luft om vinteren. Med sommer blir varia-

sjonen i luftfuktigheten inne for stor for gulvet, sier Brodin.

Jason Harral er fagansvarlig for gulvsliping hos Duri Fagprofil.

– Det er mye som kan gå galt. Nye boliger har større rom nå, færre folk og lavere luftfuktighet. Under gulvet er det varme og andre tekniske løsninger, og så har vi klassiske feil som at parketten krymper ut fra fotlistene, sier spesialisten på Brobekk i Oslo.

Her har han noen løsninger på gulvproblemene som Brodin skal få undersøke.

SMØRENDE KNIRKESTOPPERE

– Groove Gasket og Click Lube er smørende problemløsere for mange knirkende gulv. De er helt gift- og oljefrie,

samt tyntflytende sånn at de går helt ned i skjøter eller not/fjær, sier Harral.

Brodin vet at håndverkere ofte tar opp gulvet og limer klikkskjøtene for å ta knirken. Men generelt er han skeptisk til å lime eller skru gulv fast til et underlag.

– Gulv skal være flytende, ifølge produsentenes anvisninger. Så jeg liker midler som bare smører. Samtidig er det greit å vite at det er bevegelser i gulvet og underlaget som lager knirk. Da kan smøring gi mer bevegelse og knirk enkelte ganger, advarer Brodin.

Harral ser den. Selv om Groove Gasket og Click Lube er blitt en salgsuksess i England, ber han kundene om å prøve litt først.

– Ikke kjøp en stor flaske og hell nedpå.

Plank Grabber bruker et kraftig sugesystem med millioner av små sugekopper som gjør at den sitter dønn fast. Så kan du banke bordet på plass igjen.

Ikke til å rikke: Fagsjef Nils Jørgen Brodin tester sugesystemet til Plank Grabber.

Floor-Fix Pro er et supersterkt, lavviskositets lim for å reparere løse fliser eller tregulv med hulrom under.

Det ikke-brennbare og oljefrie smøremiddelet Click Lube er designet spesielt for flytende gulv med fas. Groove Gasket kan ta knirk i flytende gulv ved å tilføye en fleksibel film som sitter i sprekene.

Vi selger små prøver av begge som du tester i et lite område, råder han.

LIMER OG SKRUR BORT KNIRK

Mistenker du at knirken skyldes friksjon mellom gulv og underlag, kan limet Floor-Fix Pro brukes for å stabilisere partiet.

– Det er vannbasert og forblir litt fleksibel etter herding. Men bruker du det på et flytende gulv, vil ikke delene bevege seg. Du må vite nøyaktig hva du limer og ikke bruke det på varmekabler eller lignende, sier Harral.

Harrals mest drastiske knirkestopp er å skru fast deler av gulvet ned i underlaget.

– Her kan erfarne fagfolk bruke produktet Stop-Squeak som består av en skrumal og spesialskruer der hodet kan

brekkes av, slik at skruen ikke synes.

Brodin mener at Stop Squeak går for langt.

– Den egner seg mest for eldre gulv uten garanti. Å låse parketten er en ulempe, men jeg ser at den i noen tilfeller kan være bedre enn å ta opp et helt gulv, sier fagsjefen.

PLANKEHOLDER MED NANOFESTE

Duri har en annen engelsk løsning til krypende endeskjøter.

– Med Plank Grabber kan du føre bord sammen og lime uten å sette merker, sier Harral og setter aluminiumsklossen på bordet i 15 sekunder. Millioner av små nano sugekopper gjør at den sitter dønn fast, slik at bordet kan dunkes på plass

«Plank Grabber er enkel, bruker ikke batteri og lager ingen merker i materialet.»

med gummihammer.

– Med denne og litt lim kan du løse mange problemer på vinteren, sier Harral og løsner festeklossen ved å banke lett på siden.

Plank Grabber er enkel, bruker ikke batteri og lager ingen merker i materialet.

– Den er genial og et verktøy alle som legger, sliper og reparerer gulv bør ha i bilen. For noen hundre kroner kan du løse en reklamasjon som ellers ville kostet mye tid og penger, sier Jason Harral hos Duri Fagprofil.

«Som gulvsliper vet jeg at mange kunder klager på knirk etter at gulvet er lagt eller slipt. Knirken kan ha vært der lenge, men når kundene har lagt mye penger i gulvet, legger de merke til det.» JASON HARRAL

Nanobelegg: Plank Grabbers «Magic Grip Strip» er ikke klissete å ta på og kan enkelt rengjøres med en fuktig klut for å opprettholde suget. Nytt belegg er lett å skifte ut.

Stop-Squeak er en skrumal med spesialskrue når du vil forankre gulvet til bjelke eller annet underlag.

Duri fører ulike reparasjonssett med voks og smelter som lar deg fylle inn og maskere mindre skader i tregulv og overflater. I kategorien finner du alt fra sveitsiske luksussett til nøkterne, svenske løsninger.

LØFT MED LUFT

Vil du flytte gjenstander som veier opptil 430 kilo samtidig som du skåner ryggen og det nylagte gulvet? Amerikanske Airsled er styrbare luftputeløftere for innendørs bruk som lar deg flytte de store tingene i livet skadefritt. Selskapet tilbyr også løftere for industribruk som tar langt større vekt. Forhandles av Duri Treprofil eller kan leies.

Airsled bruker to kraftige luftputer og -trykk for å løfte og fjerne friksjonen mot gulvet mens gjenstanden flyttes. Flere Airsleds kan brukes samtidig. (Foto: Airsled.com)

Spennende temaer i 2024 BYGG MESTEREN

TEMA: YRKESBIL

Vi ser an årets nyheter innen driftssikre og praktiske yrkesbiler for tømrere. Enten din neste yrkesbil er elektrisk, diesel- eller bensindrevet – og vi kårer de fem beste brukte varebilene i 2024.

**02/24
APRIL**
MATERIELLFRIST: 22/03

Foto: Mercedes-Benz

TEMA: REHABILITERING OG OPPUSSING

Vi tar tempen på ROT-markedet, besøker inspirerende prosjekter og viser deg nye løsninger og metoder som gjør huskunden fornøyd og som varer lenge.

**04/24
SEPTEMBER**
MATERIELLFRIST: 30/08

Foto: Per Bjørn Lutherington

TEMA: FESTE- OG TETTEMIDLER

Håndverkere har aldri hatt så mange valg innen skruer, spiker, lim og fug. I vårtemaet ser vi på de spesielle løsningene og de beste all-rounderne.

**03/24
MAI**
MATERIELLFRIST: 10/05

Foto: Alanya Skjøtt

Foto: Alanya Skjøtt

TEMA: VÅTROM

Hvert år renoveres og pusses det opp titusener av våtrom. Vi ser på smartere våtromsprodukter, rimeligere metoder og nøyaktig hvordan du må planlegge og dokumentere kostbare våtromsjobber.

**05/24
OKTOBER**
MATERIELLFRIST: 04/10

Foto: Dag Solberg

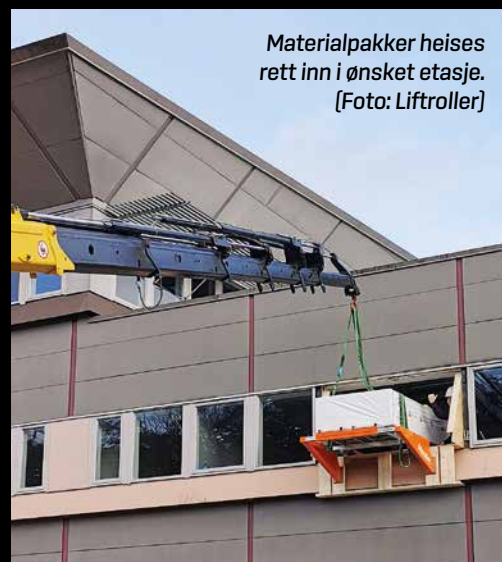
Innlastingsplattformen klemmes mot veggen fra begge sider. Dermed slipper man skruer og medfølgende skrueshull i fasaden.

- Leietiden kan variere med behovet, helt ned til én dag, om man ikke trenger mer, sier kundesrådgiver Christian Liebenberg i Liftroller.

SPARER RYGG OG KNÆR MENS MATERIALENE RULLES INN

Sørger du for å holde åpen et felt i fasaden, kan en Liftroller spare deg og kollegene for atskillige tunge løft.

Materialpakker heises rett inn i ønsket etasje. (Foto: Liftroller)

Ei elektrisk vogn kan frakte materialpakkene til ønsket sted i bygget. (Foto: Liftroller)

AV **PER BJØRN LOTHERINGTON**
PBL@BYGGMESTEREN.AS

Tenk bare på gips som må bæres opp og inn i bygg. Alle vil vel helst ha dem løftet inn til plassen der platene skal brukes. I nybygg kan det gå, men i rehabiliteringsjobber er det kanskje ikke mulig.

Da kan Liftroller rampe og vogn være til hjelp.

Med en innlastingsplattform i vindusåpningen, kan materialene gå direkte fra bilens kran inn på et rullebord på innsida av vinduet. Så kan de ruller videre inn på en vogn og transporteres til der de skal brukes.

Uten å bruke særlig muskelkraft, blir leveransen tatt imot i noen raske vendinger.

Entreprenører med store byggeplasser har oppdaget denne muligheten.

– Også mindre byggeplasser kan få den hjelpen, forsikrer Christian Liebenberg, kundesrådgiver i Liftroller-produzenten i Bergen.

Alt nødvendig utstyr kan leies, bare én dag om det er nok.

MONTERER SELV

Siden dette verken regnes som stillas eller løfteutstyr, kan brukeren montere selv. Liebenberg forsikrer at monteringen er enkel, med litt trening, tar den ikke mer enn 10-15 minutter. Instruksjon kan man få i et digitalt møte. Men utleier tilbyr også montering på stedet. Noen foretrekker å få demonstrert montering første gang for å klare seg selv senere.

Liftroller Wall klemmes på yttervegg og spennes fast mellom dekker. Dermed etterlater den heller ikke hull som må utbedres når den er fjernet, understreker Liebenberg.

FJERNSTYRER VOGN MED LAST

Vel inne kan materialene lettest fraktes med en elektrisk vogn. Den fjernstyres uten håndtak som kan komme i veien. Vogna har heve- og senkefunksjon så materialene kan senkes ned på bukker.

PASSER GODT I BYGGEPLASSLOGISTIKK

– Liftroller fungerer godt for vår måte å levere på byggeplassene. Vi kan effektivt få varene inn i ønsket etasje uten å bruke byggevareheis, trapper eller andre vareveier på byggeplassen, sier Kathrine Ruud Backe som leder Optimeras tredjepartslogistikk (3PL).

– Ved å bruke våre 3PL-tjenester, kan håndverkerne bruke tiden sin på å produsere og ferdigstille oppdrag, mens vi tar oss av varehåndtering. Dette fører til en mer effektiv byggeprosess, og en smidig vareleveranse. Når vi kan benytte oss av vegg- eller gulvmodulene til Liftroller, blir vareleveransene oppover i etasjer mer effektiv. Dette krever noe mer planlegging, da det må holdes igjen åpninger i fasaden. Det går mye raskere og sparer arbeidstakere for tunge løft og manøvrering av tunge paller med jekketraller, utdyper Backe.

Hun er sikker på at denne løsningen også egner seg på mindre byggeplasser, og kan effektivisere dagen for håndverkere.

Optimeras tredjepartslogistikk handler blant annet om samkjøring av varer til bygg- og anleggsplass, inntransport av varer til angitte soner, mellomlagring for gjenbruks- og ombruksmateriell og løsninger for avfallsretur. ■

BRANSJEREGISTERET

SplitkonMassivtre og limtre

Snekkerverksted KJØKKEN - BAD - GARDEROBE SPESIALINNREDNINGER

Aust Voll Tre & Design
Heigreveien 148, 4312 Sandnes Tlf: 51 66 11 34
E-post: post@austvoll.no www.austvoll.no

VERKTØYSLIPING AS

Henter og leverer på østlandet

www.verktoysliping.no

Mobil 932 11 439 / 997 93 140

Gamle Dalsveg 134, 2032 Maura

E-post: verktoysliping@icloud.com

SLIPEVERKSTED FOR:

Sagbruk
Treindustri
Metallindustri
Byggentreprenør
Skogentreprenør
Private

Salg av verktøy

**Seriøse bedrifter
står sterkere
sammen!**

BLI MEDLEM

www.byggmesterforbundet.no

Tlf. 24 14 66 30

**Kalkyleverktøy for håndverkere
og takstfolk**

www.byggdata.no

**ANNONSERE I
BYGGMESTEREN
PÅ NETT?**

Kontakt Hilde Holtekjølen
på hilde@a2media.no
eller 901 27 006

MINDRE KAPP OG SVINN MED RIKTIG LENGDE

Når du vet at du må kappe mye av gips med standard lengde, kan det være en idé å velge gips produsert i riktig lengde.

Norgips reklamerte på Bygg Reis Deg i oktober for at deres precut-løsning kan gi 20 prosent spart tid i monteringen.

Salgssjef Knut Lien forklarer: – I samarbeid med store entreprenørkunder har vi beregnet at det går mellom 90 og 120 sekunder på å bearbeide en gipsplate som er levert i standard lengde. I tillegg kommer tida som går til å frakte ut avkapp. Hos noen er det jo så mye som 30 prosent av all gips som må fraktes ut igjen av bygget.

– Kan platene produseres i flere lengder som er kortere enn standard?

Med precut gips kan du spare 20 prosent monterings tid, forsikrer salgssjef Knut Lien i Norgips.

– Vi kan produsere både lengre og kortere. De lengste kan være 360 cm, og en entreprenør har bestilt plater ned i 180 cm lengde, sier Lien.

– Hvor store må bestillingene være for å få plater i en bestemt lengde?

– I prinsippet kan vi kappe til en og en pakke, det vil si 42 plater. Avkappet går så til gjenbruk. Skal vi produsere på spesielle mål, må bestillingen være på minst 1.000 m².

– Blir spesialbestilte lengder dyrere?

– Pris per m² går litt opp, men pris per plate er lik. Prisøkningen blir ganske sikkert spart inn i kortere monterings tid og mindre tid til å håndtere avkapp og svinn, argumenterer Lien.

PLATTFORMEN SVEIVES OPP I HØYDEN

Wibe Ladders leverer en manuelt drevet lift som kan brukes innendørs til himlingsarbeid eller vedlikehold oppunder taket.

Liften leveres med to varianter, den største har en arbeidshøyde på 4,2 meter, den minste på 3,5. Med hånddrevet sveiv kan begge løfte opptil 150 kg. Sveiva gjør at plattformen kan høydejusteres trinnløst og dermed tilpasses forskjellige høyder.

Inne på plattformen er brukeren sikret med solid fallsikring på 1,10 meter. Et verktøybrett har plass til verktøyet som skal brukes.

Produsenten legger vekt på at liftene verken er avhengig av strøm eller batteri. De vil derfor alltid være klare til bruk og de trenger minimalt vedlikehold.

Liftene går på små hjul som låses automatisk når liften heves. Den største liften veier 350 kg, den minste 197 kg.

KLIKK HER
FOR MER INFO

ESSVE

ESSBOX+

Å SKRU OG SPIKRE BLIR IKKE NOE LETTERE

(men med system og orden rekker du kanskje lunsjpausen)

Vinn systemet!

Scan QR koden

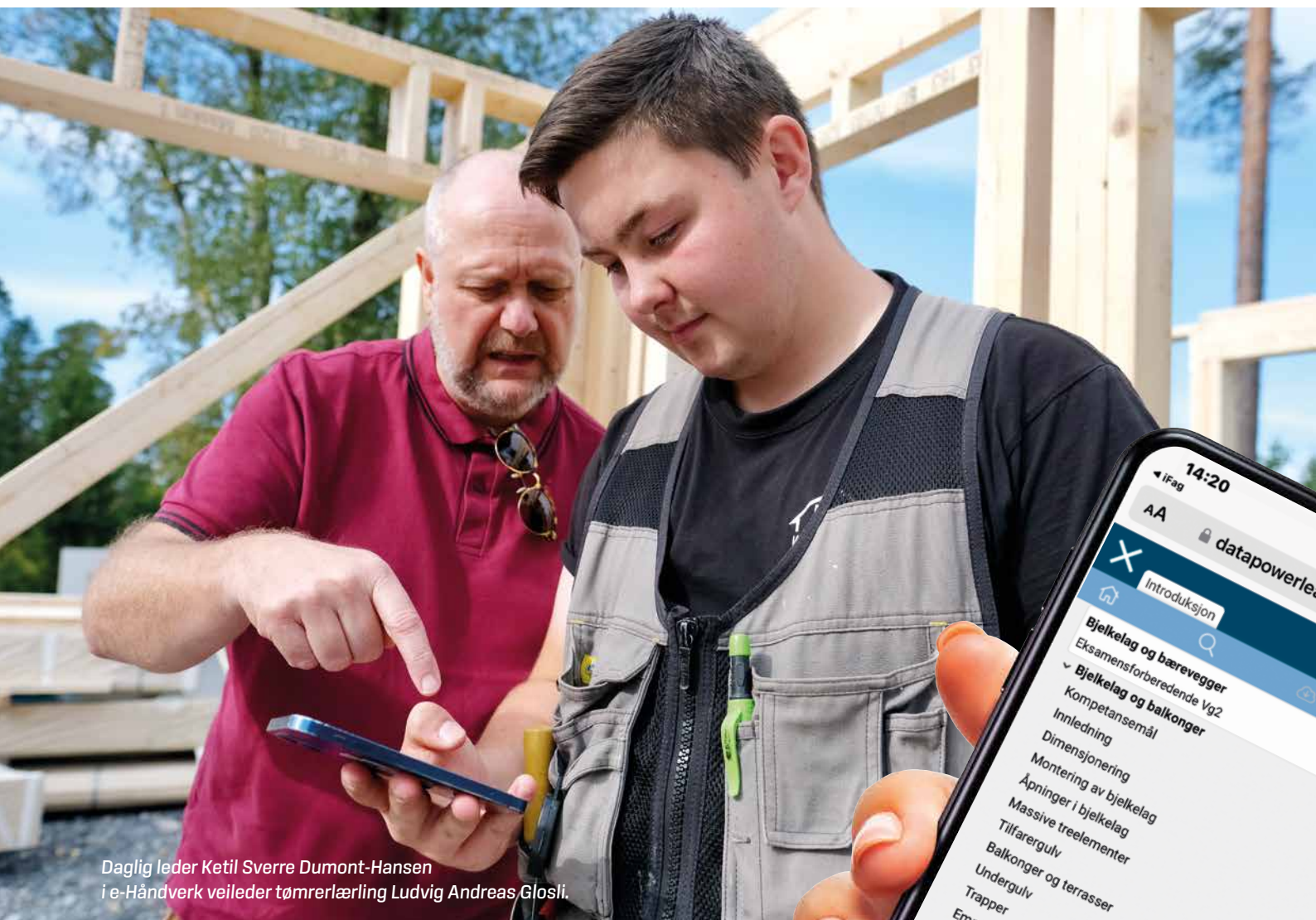

Nå blir arbeidsdagen enklere for deg som håndverker!

ESSBOX+ system med koffert, kasse og tralle får du med deg alt du trenger fra bil til byggeplass.

Nyhet

Daglig leder Ketil Sverre Dumont-Hansen
i e-Håndverk veileder tømmerlærling Ludvig Andreas Glosli.

Lærer tømmer- faget bedre med e-Håndverk

KOLBOTN: Sola skinner på Ludvig Andreas Glosli som endelig er i gang med læretida. På lomma har Glosli og 1100 andre lærlinger nå alt av pensum og teori som de vil trenge fram til svenneprøven.

AV **CHRISTOPHER KUNØE**
CK@BYGGMESTEREN.AS

– Idag skal jeg lære å bygge og kontrollere bindingsverket på tomannsboligen som lærebedriften min – Larsen Kolstad Bygg – setter opp fra grunnen av, sier Glosli til Byggmesteren.

LÆRINGSLØP PÅ MOBILEN

Glosli er av den praktiske typen som vokste opp på en gård i Degernes i Østfold. Han valgte byggfag på Mysen videregående og fikk læreplass hos Larsen Kolstad Bygg AS. Nå bygger han sin første tomannsbolig på en staselig tomt midt i Kolbotn.

– Så langt i dag har vi satt opp noen av veggene og rettet dem opp. Så skal vi ta noen toppsviller og legge ut bjelker. Underveis skal basen og jeg kontrollere at alt stemmer, forklarer den ferske læreren.

Til å hjelpe seg har Glosli appen iFag og e-læringskursene fra e-Håndverk på mobilen. Han slår opp i læringsmålet om bindingsverk og kursen i dette. Med iFag registrerer han så timene som brukes på dette læringsmålet.

– Jeg har e-læringskursene fra e-Håndverk og iFag på PC-en hjemme. Men ute på byggeplass er det klart enklest å lære og registrere på mobilen. Den er jo alltid med, sier Glosli som også skal følge vanlig undervisning i tømmerfaget de neste åra.

– Vi går til klasstimer om læringsmålene underveis. Men det er praktisk å slippe bøker og permer. Nå som jeg registrerer alle timer og læringsmål, ser lærebedriften og opplæringskontoret nøyaktig hva jeg lærer, sier Glosli.

FORDYPNING NÅR DET PASSER

– Det geniale med e-læringskurs er at Ludvig kan fordype seg når det passer ham. På mobilen har alle brukere for eksempel SINTEF Byggforskseriens anvisninger, sier daglig leder Ketil Sverre Dumont-Hansen i e-Håndverk.

e-Håndverks digitale kurs for byggfagene brukes nå av ca 1 100 lærlinger og 5 opplæringskontorer. Læremetoden er mer motiverende og reduserer frafallet i byggfagene, mener Dumont-Hansen.

– Når du får tilpasset kunnskapen til din situasjon, lærer du bedre. Du kan teste deg selv og får raske tilbakemeldinger hver gang. Det er sånn unge i dag vil ha det, sier han.

Kunnskapen porsjoneres ut i rett tempo.

– Oversikten gir mindre stress for alle parter. Blir det for mye på en gang, tar lærling og bedrift snarveier for å rekke alt. Nå har vi langt mere forutsigbare lærlingsløp, sier Dumont-Hansen.

En annen fordel er at e-Håndverk reduserer kostnadene for lærebedriftene.

– Vi ser at de bruker mindre tid på ➔

Ludvig Andreas Glosli er sikret hel skolering og bedre læretid med e-læringskurs.

Skjermdump fra brukergrensesnittet i e-Håndverk.

FAKTA: E-HÅNDVERK

e-Håndverk er en digital læringsplattform for bygghåndverksfagene. Selskapet ble stiftet i 2023 av opplæringskontorer og Byggmesterforbundet. e-Håndverk sørger for at håndverkbransjen har et standardisert og digitalt læringstilbud innen håndverksteori. Alle kursene som er utviklet og under utvikling gjennom Byggmesterforbundets fagavdeling og Opplæringskontoret for tømmerfaget, tilfredsstiller Læreplan for fagutdanningen i VG1, VG2 og VG3.

Kursene brukes av lærlinger, praksiskandidater, privatister, lærebedrifter, faglige ledere, videregående skoler og opplæringskontorer.

Ansatte uten svennebrev kan gjennom digitale kurs få god opplæring i fagets teori og kunne gå opp til den obligatoriske teoriprøven, i eget tempo uten å måtte sette seg på skolebenken. [Les mer på ehandverk.no](http://ehandverk.no)

møter og administrasjon av lærlingordningen. Oversikten gjør at lærlingene ikke må tas ut av arbeidet for å sitte dagestvis på skolebenken og kurse seg i kompetansemål som de allerede mestrer.

For voksenlærlinger og praksiskandidater er e-læring særlig gunstig.

– Mange av disse har jobba i årevis og kan mye. Men de kvier seg for «å gå på skole» og tape inntekt. Med e-Håndverk behøver de ikke å ta alt av kompetansemål – som bindingsverk for å ta et eksempel. De tar de e-læringskursene som de trenger, blir motiverte og får endelig svennebrevet.

Dumont-Hansen påpeker at pensumet i e-Håndverk er likt i hele Norge og oppfyller myndighetenes krav.

– Vi samarbeider med Byggmesterforbundet og opplæringskontorene om utvikling av kurs og undervisning, har de beste kildene og fagfolkene innen tømrerfaget og alt pensum tar utgangspunkt i Utdanningsdirektoratets kompetansemål.

MYE ENKLERE LÆRELØP

Opplæringen i tømrerfaget står ikke stille. Nye krav, metoder og materialer kommer stadig til.

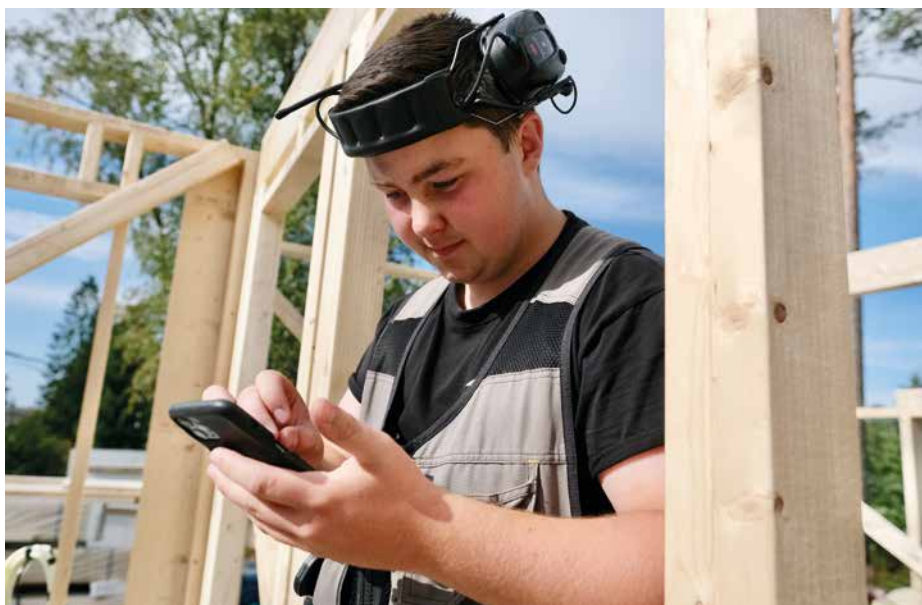
– Når det kommer noe nytt til pensum, så endrer vi det enkelt digitalt. Vi behøver ikke å trykke opp en ny håndbok som sendes ut om et halvt år. Nesten på dagen kan vi gå inn og endre det som du må lære og testes på i e-Håndverk, sier Ketil Sverre Dumont-Hansen.

Byggingeniør og daglig leder Kent-Runo Larsen i lærebedriften Larsen Kolstad Bygg AS har fått sansen for e-læringskurs og digital oppfølging.

– Nå er det mye enklere å planlegge hele opplæringen. Ingen blir verdensmester i tømrerfaget i løpet av læretida, men nå vet vi at hver lærling har vært innom alle kompetansemålene. Det er en viktig kontroll, for selv jeg som er daglig leder, vet ikke hva som skjer i detalj på hvert prosjekt daglig, sier Larsen.

Nå er lærebedriften i forkant av lærlingens utvikling.

– I loggen vår ser jeg hva Ludvig må gjøre mer av og hva han har gjort. Så kan vi sortere oppgaver og flytte på lærlingen til andre prosjekter, sånn at han får tatt hele forløpet for å bli god tømrer. Dette systemet sikrer at lærlingene ikke driver med det samme hver dag og stagnerer, sier Kent-Runo Larsen. ■

Ludvig Andreas Glosli sjekker hvordan bindingsverk gjøres i appen iFag.

– Målet er jo at Ludvig og andre lærlinger skal bli selvgående, slik at vi kan beholde dem som gode tømrere etter læretida. Jeg vil påstå at e-Håndverk og iFag bidrar positivt til dette, sier daglig leder Kent-Runo Larsen i lærebedriften Larsen Kolstad Bygg AS.

– Nå har vi et system der alle snakker med hverandre. e-Håndverk og iFag har gjort kommunikasjonen mellom lærebedriftene og oss mer effektiv og hyggeligere, sier fagkonsulent Jostein Larsen i Opplæringskontoret for tømrerfaget.

FAKTA: FØLGER LÆRE- OG TIMEPLANER MED IFAG

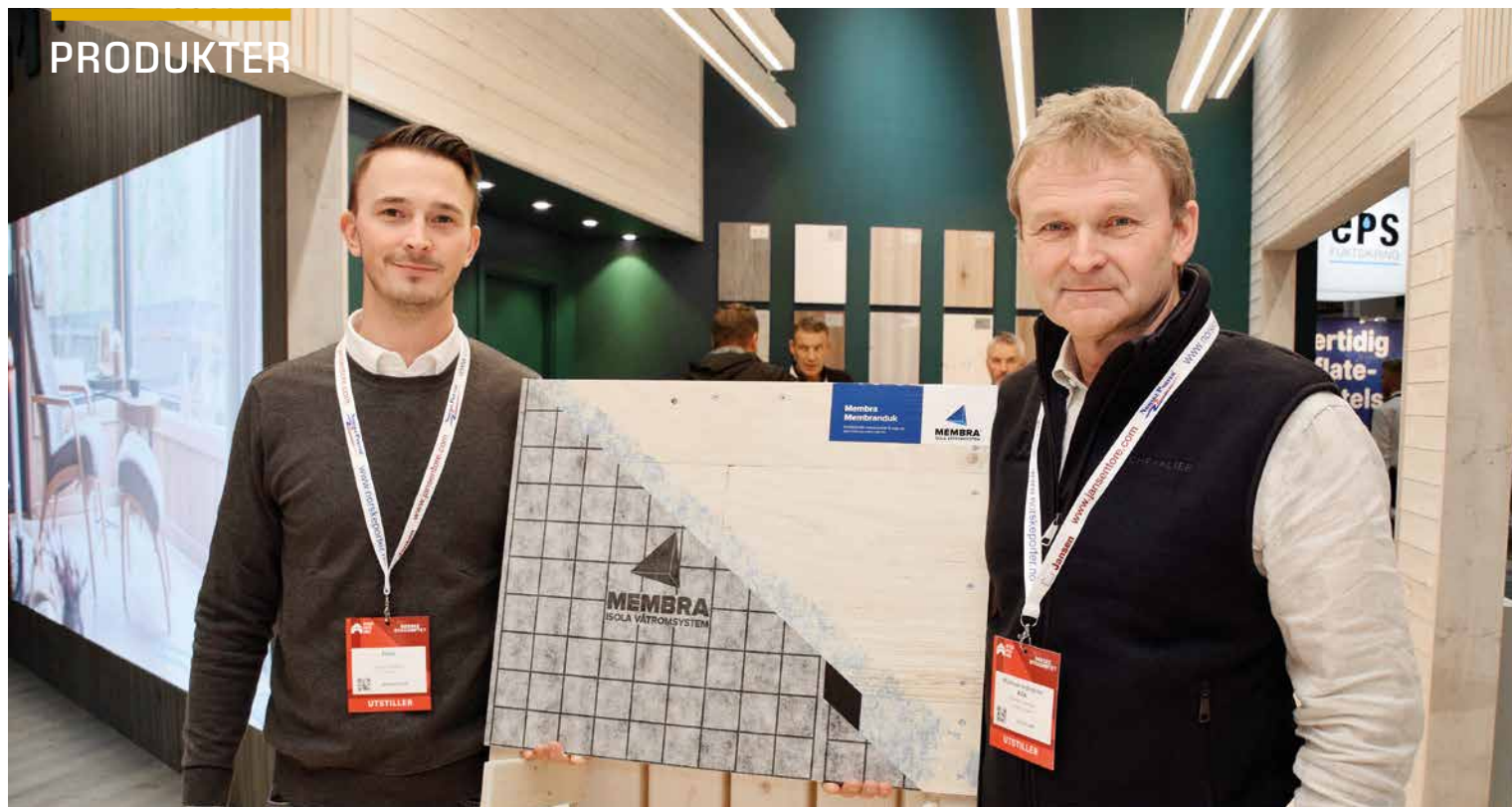
iFag er et informasjons- og administrasjonssystem for fagutdanning. iFag er også tilpasset bruk i videregående skole.

For lærlingen er iFag en nettbasert fagplan med kompetanse- og opplæringsmål. Hen kan blant annet registrere timer, egenvurdere seg og laste opp dokumentasjon for hvert praktiske kompetansemål. De kan jobbe med det teoretiske fagstoffet via e-læring.

For faglig leder i bedrift og/eller lærer er iFag en praktisk måte å følge opp samt vurdere hvor lærlingen/eleven er på sine kompetansemål.

For opplæringskontoret er iFag et administrasjons- og dokumentasjonssystem for lærlinger og bedrifter. Her har man daglig oversikt over alle lærlinger, med fokus på å avdekke avvik tidlig.

Les mer på datapower.no/ifag

Produktsjef David Gusland i Isola AS og kategorisjef Arnstein Rivenes i Moelven Wood AS med den nye våtromsløsningen.

VÅTROMSVEGGER KAN BYGGES RASKERE

Med en ny kombinasjonsløsning som Isola og Moelven har utviklet sammen, kan våtromsvegger bygges enklere, raskere og mer kostnadseffektivt, ifølge produsentene.

Den nye løsningen som første gang ble presentert på Bygg Reis Deg, kombinerer Moelven Vænerply Kompakt kryssfiner og Isola Membra Våtromsystem.

– Den vil revolusjonere våtromsarbeidet, mener produktsjef David Gusland i Isola AS og kategorisjef Arnstein Rivenes i Moelven Wood AS. De kan rapportere om stor interesse fra besøkende på messa.

Våtromsveggen består av Moelven Vænerply kryssfiner med primer og Isola Membra.

SPARER ETT PLATELAG

Samarbeidet de to selskapene innledet etter forrige messe, har resultert i våtromsveggen som nå har fått SINTEF Teknisk Godkjenning nr. 20867 til bruk som underlag for keramiske fliser i våtrom.

– SINTEF-godkjenningen viser at veggen blir stabil uten bruk av ekstra platelag. Det er en viss bevegelse i kryssfineren, men løsningen sørger for at dette ikke får negative konsekvenser for flisoverflaten og fugene, forklarer Gusland og Rivenes.

MINDRE KAPP, SVINN OG TID

Moelven Kompakt leveres med not og fjær på alle fire kantsider og kan skjøtes mellom stendere. Dette fører til mindre kapp og svinn som gir en bærekraftig løsning.

Kompakt-platene monteres på veggen liggende og i forband. Platene er også skrufaste slik at utstyr kan monteres i våtrommet. Om en stående Kompaktplate skrus på mellom stenderne på baksida, får den til og med god nok hold og stivhet til å feste handicaputstyr som klappsete

og støttehåndtak. Dette har vi også testet, forsikrer de to.

Når platene er lagt, sprayes en hurtig-tørkende primer før den selvklebende membranen fra Isola monteres. Membranen har patenterte omlegg som reduserer monteringsstida.

HALVERT MATERIALVEKT

– Denne løsningen vil spare håndverkere for mange kilo produkter til hvert våtrom fordi kryssfineren er både stabil og lett, sier kategorisjef Rivenes. Løsningen reduserer veggens totale vekt betraktelig. Med en bredde på 29 og lengde på 241 cm, og tykkelse på 15 og 18 mm, er kryssfinerplatene enkle å håndtere i heis, trapper og små rom. Konstruksjonsfineren alene står for tilstrekkelig stiv vegg uten ekstra platelag, som man ellers måtte handle inn, frakte og montere på byggeplass.

TRAFF HVERANDRE PÅ MESSA

– På Bygg Reis Deg for to år siden så vi etter muligheter til å utnytte den gode fleksibiliteten i Membra. Da vi kom i prat med Moelven, så begge at vi kunne utvikle noe sammen, forteller David Gusland.

– Siden har vi gjennomført tester hos SINTEF i varierende klima for å være sikre på at løsningen holder og at veggen blir stabil, også over tid. I testene er ferdig flislagte yttervegger utsatt for de klimatiske endringene som skjer i veggen gjennom året, uten negative konsekvenser for flise- eller fugene, forsikrer Arnstein Rivenes.

PRODUKTER

JØTUL F170

PEISOVNEN BRENNER RENT MED DIGITAL STYRING

En digital vedovn fra Jøtul kan løse et problem mange kjenner seg igjen i. Den regulerer lufttilførselen automatisk og sier også fra når du må legge på mer ved.

– Korrekt regulering av luften gir en rentbrennende ovn med jevn varme, redusert forbruk av ved og mindre sot på ruten, skriver Jøtul i en pressemelding.

Den nye digitale vedovnen, som heter F170, har en liten, oppladbar elektrisk motor som sørger for korrekt luftmengde og -fordeling, takket være avansert sensortechnologi. Sensorene sitter i døra, og et diskret lys ved gulvet indikerer når det er på tide å legge inn ny ved. Vedovnen eliminerer et annet kjent problem, nemlig sot på vinduene.

BRIKKE GJØR LADING AV FIRMABILENE LETTERE

En og samme ladebrikke skal gjøre det lettere å lade og administrere elektriske firmabiler. – Dette er en god løsning som dekker bedriftenes behov, lover Christina Bu (bildet), generalsekretær i Norsk elbilforening. Hun sikter til et nytt bedriftsmedlemsskap som foreningen nå lanserer.

– Det gir tilgang til å lade hos flere selskaper med én og samme brikke. Hver bedrift kan bestille antall brikker etter behov og likevel få alle ladekostnader samlet på én faktura, sier Bu i en pressemelding.

ESSVE ESSBOX+

BEDRE FESTEMIDDEL- HÅNTERING

Etter 11 år med de grønne koffertene til ulike festemidler, lanserte ESSVE en forbedret utgave av Essbox på årets Bygg Reis Deg.

Videreutviklingen handler om forbedret koffert, blant annet med mulighet til å koble sammen koffertene, ei kasse til nødvendig verktøy, og en tralle til å frakte koffert og kasse, forteller ESSVE i en pressemelding.

– Det er fantastisk å kunne ta med seg alt du trenger i én hånd, slik at du slipper å måtte gå tilbake til bilen flere ganger for å hente utstyr. I tillegg er det en forbedring at flere koffert kan festes til hverandre, mener tømrerinfluenseren Daniel Mork fra Averøy i Møre og Romsdal. Han har vært blant flere hundre nordiske håndverkere som har gitt innspill til videreutviklingen.

5 000 KURSET I SIKKER BRUK AV DIISOCYANATER

Festemiddeleverandøren Essve setter antakelig rekord i kursdeltakere i høst. Hittil er over 5 000 personer kurset i sikker bruk av diisocyanater.

På det siste av tre kurs under Bygg Reis Deg fulgte nesten 100 personer med på redegjørelser om hvordan man bruker fugeskum og andre produkter med diisocyanater på en sikker måte.

Produktsjef Fredrik Sivertsson fra

Essve i Sverige og teknisk ansvarlig Pål Jahr i Essve Norge AS viste til ulike tiltak for hvordan man forhindrer skader fra disse stoffene. De kunne også fortelle at Essve holder på å utvikle fugeskum uten disse stoffene. Ett er allerede lansert, og tre andre er under utvikling.

– Men det tar tid, for vi skal være sikre på at det er gode produkter når vi sender dem ut på markedet, forklarte Jahr.

Foto: Janniksen Potthecary

NÅ KAN DU PRØVE OSS TIL
50 % RABATT
KUN 512,- FOR ETT ÅR

BESTILL:

KLIKK
HER

www.byggmesteren.as/abonnement

ET ABONNEMENT
PÅ BYGGMESTEREN
GIR DEG ALT DETTE

PAPIRUTGAVER
I POSTKASSA
seks ganger i året

NYHETSBREV
tre ganger i uka

TØMREREN
Spesialseksjonen
for tømrerfaget

NETTSIDENE
oppdateres
daglig med
bransjenyheter
og fagartikler

PRODUKTER

– Interessen for Aquapro øker hos både tømrere og malere som vil bygge våtrom enklere – og fordi kundene ønsker slette og malte flater på badet, sier Peder Godvik i Duri Fagprofil på Bygg Reis Deg 2023.

DURI AQUAPRO GIR NYE MULIGHETER PÅ VÅTROM

Duri Fagprofils egenutviklede våtromsplate er sementbasert og innfestes raskt med vanlige gipsskruer og skruautomat. Den leveres i formatene 60 og 90 cm fra Duri selv eller andre forhandlere og byggevarekjeder.

Platen kan males, flislegges eller påføres mikrosement noe som gir slutt-kunden større valgmuligheter og reduserer arbeidstiden for håndverkerne. Aquapro er damp tett og kan legges mot yttervegg og kalde rom. Den kan bare brukes med Aquapro eller Ardex tetteprodukter.

– Sammen med våtromsplatene har vi lansert en full serie med samsvarende produkter som tettebånd, enkomponent folielim som brukes til å lime tettebåndet i skjøtene og overgangene, og en membranfolie til gulvet, sier markedsansvarlig Peder Godvik i Duri Fagprofil.

Duri har selv testet og innhentet tre tekniske godkjenninger for Aquapro hos SINTEF. Anvisningene og dokumentasjonen er på plass og Duri får svært gode tilbakemeldinger fra utførende håndverkere som bygger mange våtrom.

MOTEK MED EKSO-SKJELETT FRA FESTOOL

Ekso-skjelettet med et kraftig 18V batteri forsterker armene og avlaster tunge arbeidsoppgaver for å gjøre jobben på veggene eller i taket lettere.

Det aktive systemet med det kraftige 18V batteriet beregner kraften det er behov for, og gir nøyaktig den støtten som er nødvendig når man jobber med oppgaver over hodet.

ExoActive er like lett å ta på som en ryggsekk. Innstillinger gjøres i løpet av sekunder slik at den passer perfekt til brukerens høyde og ergonomi. Støtten fra ExoActive gjør det lettere å unngå overanstrengelse. Den reduserer belastningen på forsiden av skuldermuskulaturen med opptil 30 %.

MILWAUKEE M18 FUEL 16 GA

PREIS DYKKERTPISTOL UTEN TRYKKLUFTSLANGE

Milwaukees nye 16 GA dykkertpistol krever ingen gasspatroner, kompressor eller slange. Produsenten har konstruert en trykkluftdrevet løsning som ikke har forsinkelse mellom aktivering og innskyting – uten trykkluftslange.

M18 FUEL 16 GA dykkertpistolen skyter både i mykt og hardt tre. Den er designet for å etterlate små hull, slik at snekkere og tømrere kan bruke mindre tid på å slippe og ferdigstille hullene.

16 GA har dykkertkapasitet fra 25 til 64 mm og kan ta inntil 110 dykkerer i magasinet. Med M18 B2-batteriet veier den 3,2 kilo.

HULTAFORS QUATTRO 270

ROBUST OG JUSTERBAR 270° GJÆRINGSVINKEL

Hultafors' nye Quattro 270 har et roterbart blad med faste innstillinger for 45-, 90- og 135-gradersvinkler og er sammenfellbar. Bladet kan rotere 275 grader noe som gjør at man får to posisjoner hvor bladet står i 90 grader. Dette gir muligheten for å velge mellom et skarpt ytterhjørne, som på en vanlig vinkel, og et avrundet ytterhjørne som forenkler der hvor for eksempel litt byggeplast eller skum stikker ut og gir et avrundet hjørne.

DEN SAGEN ER KLAR!

Gjerdessagprodusenten Ernex viste fram en gammel traver i nye omgivelser på Bygg Reis Deg. Gjerdessagen 1603 var satt inn i en 20 fots sagkonteiner.

Her er det automatisk sponavsug, sklisikkert gulv og mulighet til å jobbe tørt og sikkert.

– Sagas levetid blir jo betraktelig bedre når den kan stå under tak, beskyttet for alskens nedbør på byggeplassen. Konteineren hadde vært en drøm, men antakelig litt stor for oss, mente de tre kollegene fra Halden: Tommy Lund og Alexander Lund i Byggmester Tommy Lund, og David Kitterød i Byggmester Bokerød og Kitterød. (Delvis skjult: Robert Løwengren, Ernex).

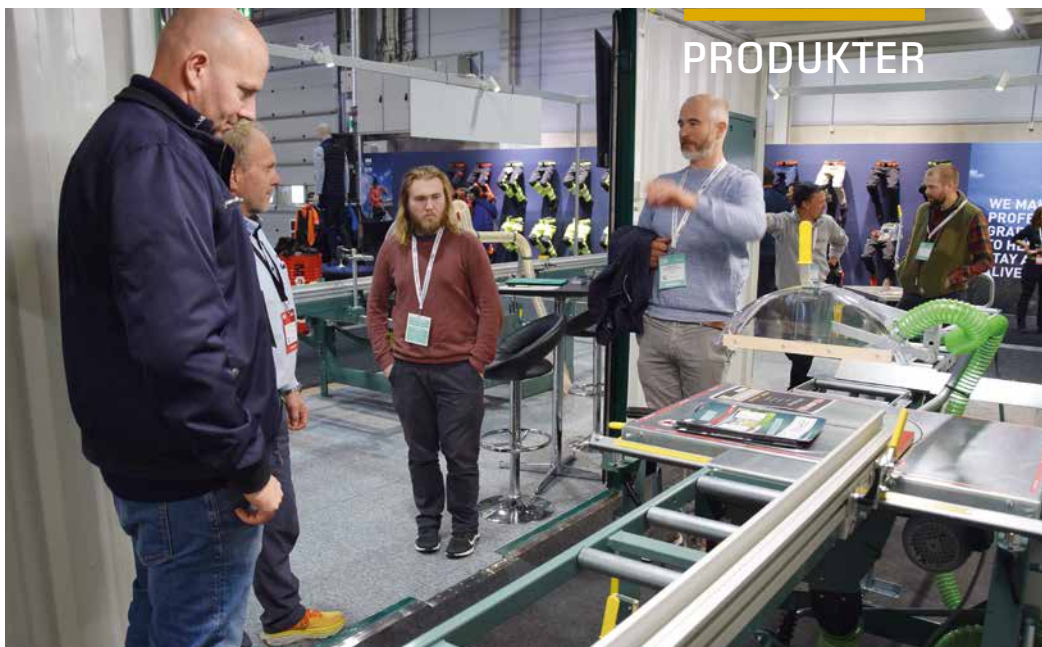
– Vi er ganske fornøyd med responsen

på messa selv om vi merker at markedet er dårligere, sier Bjørn Robert Østensvig, leder for salg av Gjerdessagen i Ernex.

En av nyhetene med den kjente saga, er den nye markeringen av sikkerhetssonen på sagplata. Ei rød plaststripe er limt inn i et frest spor på platas fire kanter. Så lenge saga går, skal ikke hendene

bevege seg innenfor denne sonen.

– Vi har dessuten to QR-koder som tar brukeren til en film med opplæring og en med brukerveiledning. sammen med det gule informasjonsskiltet som henger på veggen bak, saga, er det viktige bidrag til HMS-opplæringen, sier han. ene fra Bjertnes videregående skole.

ARNPRO

PRØVESATT KOMFORTBRAKKA

– Vi kjenner godt til brakkene fra Arnpro. Vi leier en nå, og må vurdere å kjøpe en ny, forteller Ståle Skaatun i Byggmester Skaatun fra Os i Vestland. Han har med seg Kristoffer Eide til å prøvesitte Arnpros nye komfortbrakke på Bygg Reis Deg.

De liker hva de ser, inne i spiserommet er det lyst og trivelig med et ekstra vindu i den ene langveggen.

Salgs- og markedsansvarlige Magnus Jahr Iversen i Arnpro sier de godt fornøyd med årets messe.

– Med tanke på den innsatsen vi valgte å legge ned i messa, er vi fornøyd. Vi fikk god oppmerksomhet og solgte noen av de nye komfortbrakkene vi hadde tilbud på under messa.

KONKURRANSER TRIGGET BESØKENDE

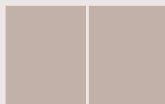
Flere av utstillerne på Bygg Reis Deg hadde forberedt seg godt på besøkende unge og eldre. De inviterte til konkurranser om å skru og sage fortest og mest presist. Og med svært attraktive premier, var det mange som kastet seg uti det. Hos skoprodusenten Sievi var det konkurranse om å kaste erteposer på blink.

Her viser Nasrat Eksani hvordan det skal gjøres. Klassekameratene fra Færder videregående skole og Kjell Vidar Skarvøy, Sievi, kan konstatere at han er treffsikker.

MEDIEPLAN 2024 PRINT

PRISER OG STANDARD ANNONSEFORMATER

	2/1 SIDE (420 x 297 mm) Kr. 35.900,-		1/1 SIDE (210 x 297 mm) Kr. 24.500,-
--	---	---	---

Utfallende trykk: legg til 3 mm utfallende på alle kanter

	1/2 SIDE HØYDE (90 x 260 mm) Kr. 16.100,-		1/2 SIDE BREDDE (185 x 130 mm) Kr. 16.100,-
--	--	---	--

	1/3 SIDE HØYDE (58 x 260 mm) Kr. 11.900,-		1/3 SIDE BREDDE (185 x 87 mm) Kr. 11.900,-
--	--	---	---

	1/4 SIDE HØYDE (90 x 130 mm) Kr. 7.100,-		1/4 SIDE BREDDE (185 x 65 mm) Kr. 7.100,-
--	---	---	--

	1/4 SIDE SPALTE (43 x 260 mm) Kr. 7.100,-
--	--

	1/8 SIDE HØYDE (43 x 130 mm) Kr. 4.500,-		1/8 SIDE BREDDE (90 x 65 mm) Kr. 4.500,-
--	---	---	---

BILAGSPRISER

BILAGSKATEGORI	PRIS	Stifting, plast-pakking og porto beregnes i tillegg. Bilag kan også distribueres i deler av opplaget. Be om tilbud!	Alle priser eks. mva.
2 sider løst bilag	kr. 15.600,-		
4 sider løst bilag	kr. 31.600,-		
8 sider løst bilag	kr. 37.900,-		
4 sider stiftet bilag	kr. 26.000,-		
8 sider stiftet bilag	kr. 31.600,-		

SPEIALPLASSERING/ANNET

Omslagsside 2	kr. 30.900,-	Byråprovisjon: 5 %
Omslagsside 3	kr. 29.500,-	Formidlings-
Bakside	kr. 33.700,-	godtgjørelse: 2 %

Avbestillingsfrist: 3 uker før utgivelse.
Reklamasjonsretten bortfaller hvis materiellfrist ikke overholdes.
Reklamasjoner, rettelser og stopppordre må gis skriftlig.

UTGIVELSER 2024

UTG.	MATERIELLFRIST	UTGIVELSE
1	2. februar	19. februar
2	22. mars	8. april
3	10. mai	27. mai
4	30. august	9. september
5	4. oktober	14. oktober
6	15. november	25. november

MÅLGRUPPE

Landets vel 7 000 bygg- og tømrmestere, tømrrere og håndverkere som bygger med tre. En stor andel av våre 43.000 lesere har innkjøpsansvar i egen virksomhet, mange er også rådgivere for private kunder og har stor innflytelse på innkjøp til kundenes nybygg, ombygging og rehabilitering.

OPPLAG/LESERTALL

Godkjent opplag: **5.127** (Fagpressens Mediekontroll)
Antall lesere: **43.000** (Kantar Fagpresse 2022)

ANNONSESALG

Hilde Holtekjøl
901 27 006
hilde@a2media.no

Ronny Grenberg
907 63 984
ronny@a2media.no

PRODUKSJON

GRAFISK UTFORMING: Almås Design **TRYKK:** Aksell
Annonsemateriell sendes: jan@almaasdesign.no

**BYGG
MESTEREN**

Byggforlaget AS
Sørkedalsveien 9D, 0369 Oslo
post@byggmesteren.as
www.byggmesteren.as

MEDIEPLAN 2024 NETT

ABONNER NYHETER TILMÆNNE REPORTASJE PRODUKTER KOMMENTARER MAGASINER

**BYGG
MESTEREN**

TOPPBANNER

Svennene kan bli med i Byggmesterforbundet

Nå er det klart – svennebedrifter kan bli medlemmer i Byggmesterforbundet. – En merkedag, fastslår styreleder Thor Steinar Sandvik.

14 Des 2022 • NYHETER

MEST LEST Siste artikler

Nye energikrav fra EU vil overraske de fleste

Fuktmåling: Tre kritiske tidspunkter

Strengt energikrav vil gjelde 200.000 boliger

Statsministeren lafter hos Tradisjonbygg og roser Utopatrujens arbeid

Nå får du mer i kjøregodtgjørelse på jobb

Folk flest vil isolere kjelleren feil

SIDEBORD M

INNHOlds- MARKEDS- FØRING

KR Bygg inn i Nordbohus for å satse mer på nybygg

KR Bygg AS i Ørkanger har i flere år drevet med rehabilitering og tilbygg og utvider nå tilbudet til kundene ved å bli nordbohusforhandler.

13 Des 2022 • NYHETER

I 2023 kreves det klimagassregnskap for nye boligblokker og yrkesbygg

Nye krav fra 1. juli 2023 gjør at byggherrer må dokumentere klimaantrykket på sine nybygg. Nå lanserer Rockwool den første EPD-generasjonen for mineralullbransjen som gir korrekte data på få minutter.

13 Des 2022 • PRODUKTER

SIDEBORD S

NETBOARD L

For tørt for gulvet? Velg riktig før du legger i vinter

Håndverkere må passe bedre på ellers får de skylda i åpenhet mellom trender, tynnere bord og tørt innvasker kan nye lærerut- og parkettgulv klempe eller sprekke.

Backe kjøper Kruse Smith Entreprenør

Med oppkjøpet av Kruse Smith vil Backe ha et volum i størrelsesorden 7-8 milliarder, og en organisasjon på totalt 1 330 ansatte.

Kommende eSprinter kjørte 475 km på en lading

Under en nytt testkjøring av nye eSprinter som lanseres i februar 2023, gikk varebilen heller 475 kilometer på en lading.

ANNONSEFORMATER OG PRISER PR. UKE:

L: Large
M: Medium
S: Small

Prisene er
ekskl. MVA.

TOPPBANNER, 768 x 150 piksler,
kr. 8.300,- pr. uke

NETBOARD L, 748 x 400 piksler,
kr. 7.450,- pr. uke

SIDEBORD L
360 x 400 piksler
kr. 4.300,- pr. uke

NETBOARD M, 748 x 300 piksler,
kr. 5.350,- pr. uke

SIDEBORD M
360 x 300 piksler
kr. 3.250,- pr. uke

NETBOARD S, 748 x 150 piksler,
kr. 4.300,- pr. uke

SIDEBORD S
360 x 150 piksler
kr. 2.200,- pr. uke

INNHOldsMARKEDSFØRING: 10.500,- pr. uke.
Materiell: Tekst i Word-dokument og bilde i .jpg-format.

ANNONSE I NYHETSBREVET: 3 ganger i uken,
270 x 120 piksler, kr. 4.900,- pr. uke.

BRANSJEREGISTERET PÅ NETT: kr. 1.000,- pr. måned.
Ved årssavtale gis 2.000,- i avslag.
Inkluderer også annonse i bladet (90 x 40 mm).

Toolmarket

ALT SLØVT KAN SLIPES

- ☐ BÅNDSAGBLAD
- ☐ SIRKELSAGBLAD
- ☐ FRESER OG RUNDKUTTERE
- ☐ PLATEKNIVER
- ☐ BOR OG HULLBOR
- ☐ HØVELSTÅL
- ☐ PROFILSTÅL
- ☐ KVERNER
- ☐ PLANSLIPING
- ☐ HUGGSTÅL
- ☐ KJEDER

ALLE TYPER KJEDER TIL PAKKEKAPP, HOGSTMASKINER,
MOTORSAGER, PRINZ, MAFEL MM.

KLIKK HER
FOR MER INFO

Vi selger i tillegg blant annet

- ☐ Sagblad
- ☐ Båndslagblad
- ☐ Kjeder
- ☐ Sverd
- ☐ Slipeskiver
- ☐ Freser - kuttere
- ☐ Slipemaskiner

Ta kontakt for en uforpliktende samtale

DELTA SLIPESERVICE
Tlf.: 22 32 02 88

Vi sliper og selger: sagblad, diamantverktøy, freser, kniver, kjeder, platesakser, kjøttkverner, m.m.

**Ta kontakt for en uforpliktende samtale
eller les mer om oss på www.toolmarket.no**